

SAZKEDİSİ

sayı 15

Baharın mı sonu geldi, yoksa "iyi" insanın mı?

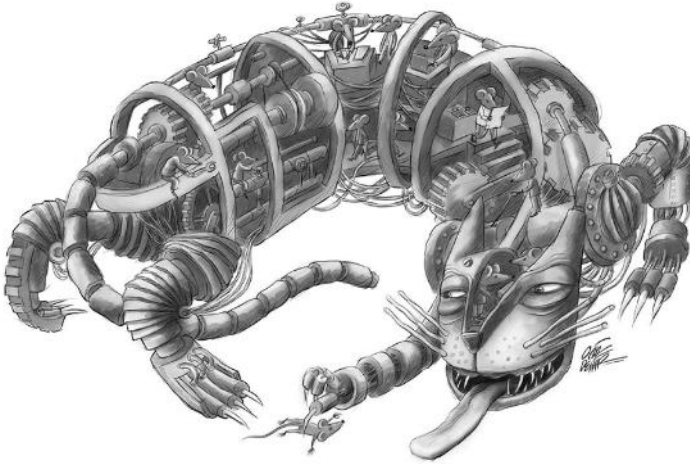
İhtiraslarınızdan, "ben" kelimenizden, karanlık büyük sularınızı, derin mağaralarınızdan arındırdınız mı kalbinizin?

Baharın sonunda, yol ayırımında ömrünüzün, o sessiz perdenizde, yeniden baktınız mı parmak izlerine aşklarınızın?

Bir dizeyi kurarken, kurduğunuz şeyin, aslında sabahını kurmakta olduğunun farkında mısınız hayallerinizin?

En saf, en çoğul, en güzel, en şahane siyah beyaz sinemalarınızın, aslında, şiir çocuklarınızın gözlerinin o güzelim büyüklüğü olduğu gerçeğine tutduğunuz oldu mu hiç?

Hayalleriniz, öldü mü hiç?

desen: oğuz demir

- aytekin karaçoban
- m. mahzun doğan
- uğurcan güler
- önder çolakoğlu
- esra sağlık
- özlem tezcan dertsiz
- hüseyin köse
- neslihan yalman
- seçkin zengin
- güney solak
- azime akbaş yazıcı
- erkan karakiraz
- zuhal demir
- ümit tunçağ
- oğuz demir
- mehmet selçuk
- ismail çekirge
- büşra kayhan
- elçin sevgi suçın
- ayşe özgür aydoğan
- muharrem sönmez
- sadık ay
- ömer özdemir
- mustafa dursun
- verda oral
- erkut torman

öğüt

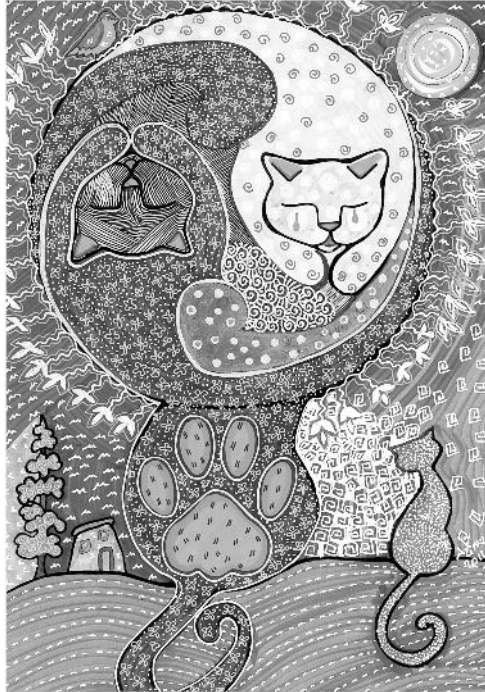
aytekin karaçoban

Belleğinin çeperlerinden
çırılçıplak bir sessizlik sızar
O'nu, sevdiğini, yitirdiğini
düşündüğün her sefer.

Gir, yıkan sızıntıların yarattığı gölcüklerde.
Aldanma sakın duruşlarına,
içlerinde yaşamından canlı anlar kaynaşır.

Bedeninin kayasından kopan çakıllardan
ayaklarının altında gıcırdayan.

Boyunu aşan yerlerden kaçın,
belli mi olur, birdenbire bir girdap,
dibe çeker.

desen: azime akbaş yazıcı

m. mahzun doğan

caz günlükleri

“Gece Fısıltıları”, Tevekkül Sokak ve ah be “Köyün Delisi”!

16 Eylül 2007, Pazar, Ankara

Köyün Delisi (Hasan amlı) Cuma günü ayrıldı. Yolcu ettim onu. 18.10 Mavi Treni'yle... Oradan Sanat Kurumu'na geçtim. Őinasi (Erdemir) ve **mit Hanım** (Őekerci) beraberdi-ler. Ben de oturdum yanlarına. Cam kıyısında bir masada bir kadın ve bir beyefendi otu-ruyordu. Hiç dikkat etmedim, tanıdıklar mı diye... Meğer kadın **Münevver Oğan**'mıŐ. Yanındaki mit Ağabey (Sariaslan). Yıllar ol- muŐtu Münevver'le görüŐmeyeli. Kısacık da olsa söyleştik. O gittikten sonra, daha uzun oturduk mit Ağabey'le. Yeni kitabı çıkmış. Onu imzalayıp bırakacak Kurum'a... Ben de "Sanki Yalnızdım"ı imzaladım ona... Yan ma- sada, mit Hanım'ın yanına **Süleyman M- fit** ile kızı **Ayşe** gelmişti. Onlara, yüksek ses- le okudu "Son Şiir"i... "Gece Fısıltıları"nın 6. Bölümü'n çok sevdi:

*"Kprydm, ahŐaptım. Suydun, aktın
mrm ah!"*

"mrm Yurtulan Deniz" Şiirinin, "- eri am- ca, bir ölçek buğday / Ne kadar dŐ eder, ne kadar masal" dzelerini de...

Bu Şiirin Şu bölümünde, benim hiç düŐün- mediğim bir okuma gerçekleŐtirdi:

"mrm, uzak bir mezar

Toprağıyla yıkanan bu dağ,

daha kaç yıl

emzirir bedenimi, deniz kaç

ey Şair, okuma beni!"

"deniz kaç"ı ben, o kaç yıl emzirir gibi düŐün- mŐtm. "Dağ kaç yıl emzirir, deniz kaç yıl?" Şeklinde. Ümit Ağabey, denize "kaç", "git", "u- zaklaŐ" demiŐim Şeklinde algıladı. Bu nedenle de, "emzirir bedenimi"den ayırıp, aşağı alma- mı söyledi.

Böyle düşünmek nasıl da bambaşka bir ağrı- Őım katıyor Şiire...

Demirci'den (Manisa) söz açıldı. **Fahrettin**'le (Koyuncu) aynı dönemde mi okuduğumu sor- du... "Evet" dedim. Epeydir haberleŐemiyor- muŐ. Telefonlarını istedi.

Yıllar önce, 1970'li yıllarda **İbrahim Demirel**'- le Demirci'ye gitmiŐler. Orkyn düzenlediği bir etkinlik nedeniyle... YazmıŐ o yolculuğu- nu... Kısaca anlattı. Vardıklarında, Demirel fo- toğraf çekerken linten zor kurtulmuŐlar. Kara arŐafalı bir kadının fotoğrafını çekiyormuŐ ki Demirel, birisi pencereyi açıp "Komünistler!" falan diye bağırmaya baŐlamıŐ. Sonra kalaba- lık oluŐmuŐ. Sariaslan, Demirel'e, "Makinanı al ve kaç hemen!" demiŐ. Kaymakamı aramıŐ. O da, karakola gitmelerini söylemiŐ. Kaymakam, gelip almış onları karakoldan. Yıllar nce De- mirci'de CHP Lokali'nin yakılmak istendiğini anlatmış Kaymakam. Ben de, biz öğrenciyken yaşanan olayı (1979) anlattım. Demek ki, be- nim belleğimdeki ikinci yakma giriŐimiydi De- mirci'deki...

O kaymakam mı? Ramazan Urgancıoğlu'y- muŐ. Şimdi emekliymiŐ. İzmirden yaŐıyormuŐ. ***

(...)

9 Eylül'de gelmişti Hasan (amlı). Pazartesi g- n, (10 Eylül) Replik Ajans'a gittik beraber. Os- man'ın (Namdar) Şiir kitabı yayımlanacak. Ka- pağını yapacakmıŐ. İnternette bazı resimler bulmuŐlar kapağa koymak için. Bense zgn bir Şey kullanmasını istedim. Beraber eve gel- dik. Kitaplığımdaki resim kataloglarını gŐ- terdim. İki resim seti. Muhteber DemirtaŐ'ın- dı birisi, teki Nesrin Demirel'in... Salı günü yi- ne gittim Replik'e... İki resimle de kapak tasa-

rımı yaptırdım. Sonuçta Nesrin'in resminde karar kıldı Osman.

***

Köyün Delisi, öğrencilik yıllarını Ankara'da geçirmiş. Cebeci'de, Tevekkül Sokak'ta kalmış öğrenci arkadaşlarıyla... Sonra Yüzüncü Yıl'da...

Tevekkül Sokak...

"Tevekkül Sokak"!

Niye şiir adı olmasın?

Kitap adı bile olabilir...

***

Dün, bütün gün **Cengiz**'leydik (Kaplan). Saat 10.00 gibi Çocuk Kulübü'nde idim. Dönemin ilk "Şiir Amca Saati"ni geçirdik. Hayvanlarla ilgili anılarını yazdırdım çocuklara... Çocuk Kulübü'ndeki çalışmamız bittikten sonra Cengiz'le gezdik Sakarya'da... Adil Han'da, **Ahmet**'in (Yüksel) yanında çalışan **Güven**'in (Özgüç) açtığı sahaf dükkânına gittik. "Çorumlu Şairler Seçkisi" ilişti gözüm. Alıp inceledim. **Hamdi Gardaş**'ı aradı gözüm. Yoktu. Sonra Cengiz'e gösterdim kitabı. Satın aldı. Oradan çıktık, öğle yemeği yedik birlikte. Sonra da Kültür-Sen Lokali'ne... Bira içtik. Avrasya Televizyonu'ndan Cengiz'le (Adaş... Soyadı ne bilmiyorum henüz) konuşmuşlar. Haftalık bir sanat, şiir programı yapacağız oraya... Olursa...

Olmaz! Biliyorum... Böyle projelerden umutsuzum hep... Yine de, programın taslağını çıkardım hemen... Hem de oracıkta. Bölüm adlarıyla, içeriğinin nasıl olacağıyla ilgili ayrıntıları düşünerek...

***

Kültür-Sen Lokali'nden Shadow'a geçtik. **Volkan**'la (Şenkal) görüşme olasılığımız vardı. Her cumartesi akşamı gelir oraya...

Yoktu. Oturduk Cengiz'le... Bir süre sonra yoldan geçiyordu Volkan. Yanında babası ve bir arkadaşıyla... Ayaküstü söyleştik, o kadar.

Eve geldim ki, arkadaşı **Fatih**'le beraberdi Özgür (Doğan). Bir cigara içimi oturup, "Ey-

vallah!" dedim. Yattım. Zira, çok gereksinmem vardı dinlenmeye... Uykuya daldım dalmasına ya... O ne çok rüyaydı öyle... Anımsayabildiklerim:

Öyle bir yerdeyiz ki, hem tanıdık, hem değil. Deniz var... Açılıp denize, balık avlıyoruz... Tam denize açılmışken değişiyor manzara. Garip bir ortam. Kişiler aynı, yer farklı... Bataklık bir alanda, çamura bata çıka yürümeye çalışıyoruz... Bir türlü varamıyoruz bataklığın sonuna...

***

(...)

Çocuk Kulübü'nde çocuklarlayken cep telefonumu kapatmıştım. Açtığımda üst üste iletiler yağdı. **Zeki**'dendi (Aydn):

"Merhaba arkadaş eylül bahar aşklarının acısını sarar sarmalar. Coşkusu unutulmaz bir bakiye olarak teselli eder insanı. Her şey güzeldi sen varken / çitlembikler, nar ağacı / akan su / kabaran toprak / yuvasına dönen kuş / ağlamaklı değildi bu çocuk / sen varken / dalında kiraz / mevsimler bile başkaydı / sen varken. Yıllar su gibi akar... eylül sadece sonbaharı muştulayan ayolmaktan çıkar. Artık eylül barış kokar. Barışı bedeli nedense ağır olur. 1 eylül dünya" (10.54)

"Barış gününü öğreneli çok olmadan 1'in yanına 2 konur. Olur, mu 12 Eylül? 12 Eylül 1980 perde kapanır... Karanlık bir dönem yaşamlara karabasan gibi çöker. Kollarımız ya kelepçelenir ya da iki yanımıza düşer. Hüzün de acı da ağırlaşır. İşte o gün eylülle aram açılır. Oysa eylül suçlu değildir... Olsun... Yine de eylül yüreğimde yaralanır... 12 Eylülün ilk idamı Altındağlı sarışın genç. Suskunluk isyanın sesini gözyaşı seline katar. Söz söylenemez sesde de susar..." (10.55)

"Yaşı büyütülerek asılan Erdal Eren bile suskunluğu yırtamaz. Yıllar geçer... Yine de yapılara basmadan yürürüm... Yüzler kararır. Bakışlar öfke saçar. Gülüşler gölgelenir. Yaşam uzun yıllar işkenceli, tutuklu, firarlı, ölümlü akar. Eylülle barışırım. Eylül isimlerde yararı sarar... Dünya değişti. İklimler değişti. Artık bu

kente eylül yağmurları yağmıyor. Sevdalar bile eskisi kadar acı bırakmıyor. Kendine iyi bak arkadaş. Sevgiler." (10.56)

***

Her şeyi unuttum...

9 Eylül **Gülenay**'ın (Doğan) doğum günüydü. Hiç değilse, telefonla kutlamak istiyordum. Unuttum.

7 Eylül'de, **Şevket**'in (Uzun) oğlu Hamitcan'ın sünnet düğünü vardı. **Meftune** (Uzun), "Bir telgraf çekersin" diyerek davetiye vermişti. Ne güzel olurdu... Unuttum...

(...)

(13.40)

20 Eylül 2007, Perşembe, Ankara

(...)

Akşam, **Hasan** (Çamlı) aradı. Okulda, sayım yapıyorlarmış. Demirbaşa kayıtlı bilgisayarların biri eksik çıkmış. Defalarca saymışlar, yeniden yeniden... Meğer ki, odasındaki bilgisayarı saymıyormuş. Bunun üzerine bir **Nasreddin Hoca** fıkrası anlattı.

Hoca, on eşekle kasabadan köye geliyormuş. Arada eşeklerini saymış "Kaçan falan var mı?" diye. Neylersin ki, sayı dokuz çıkmış. Bindiği eşekten inmiş, bir de öyle saymış, hepsi tamam... Yeniden atlamış eşeğe, dehlemiş... Bir süre sonra, yine saymış, sayı yine dokuz... Yine inip saymış ki, sayı tamam... Defalarca yapmış bunu. Bindiği eşeği saymayı unutupmuş. Bunu anlamadığı için sonunda kendi de yürüyerek dönmüş köye...

***

Dün, hüzünlü bir şekilde evde otururken, **Osman** (Namdar) aradı. Öğleyindi. Mersin'deymiş. Denize karşı bira içiyormuş. Keyifliydi. Kitabının kapağı baskıya girmek üzereymiş. Nesrin'in (Demirel) resmini kullanmıştık kapakta. Haber verip vermediğimi sordu. "Kaygılanma!" dediysem de, hemen aramamı istedi. **İbrahim Demirel**'i aradım, Sanat Yapım'dan. Üniversite'deymiş. Not bir-

raktım. Bir süre sonra aradı. Söyledim. Biraz da söyleştik. Benim "Sanki Yalnızdım"ı Cengiz'de (Kaplan) görmüş. Yeni kitap yayımlarsam, kapağını basmadan önce görmek istedi. Kapağa ilişkin eleştirileri var demek ki...

(...)

(22.40)

25 Eylül 2007, Salı, Ankara

(...)

Döneyim yine Bekilli günlerine...

Bekilli'ye vardık... Bizi bir çay bahçesine aldılar. Götürdükleri masada Cezmi (Ersöz) oturuyor. Bir çay söylediler... O arada, biri koşarak geldi. Sakallı, şortlu... Beni bir tanıdığına benzetti... Heyecanla uzandı... Durdum, düşündüm. Tanımıyordum. "Köyün Delisi"ymiş bu... Hasan Çamlı... Çantamı kaptı... Söylenmiş çayı içmeden, apar topar söyleşi yapılan salona götürüldük... Cezmi konuşmacıydı. "Benim birincim şuydu, ikincim buydu" deyince kızdım. Defterime not aldım onun birincisinin adını... Demet İhkan... Şiirine yeniden bakmak için not almıştım... Sonradan baktım, yarışmaya katılan şiirlerle ilgili kararım değişmedi... Cezmi'nin ikincisi ise Sevim Erdoğan... Bekilli'denmiş... Yarışmaya şiir gönderdikten sonra ölmüş... Onun şiirini de okudum yeniden... İııı! Kararım yine değişmedi. Cezmi'nin popülizm duygusuyla böyle dediğini düşündüm...

Konuşma bittiğinde, açık alana çıktık. Tören vardı... Dolunay (Ünal) sahneye çıktı. Açış konuşmaları, ödül töreni... Beni de sahneye çağırdılar... Çıktım... Birinciye, üniversite için burs verilmesi olayına vurgu yaptım konuşmamda... Bu, benim için çok önemliydi. Bir insanın geleceğine yatırım yapıyorsunuz çünkü...

Yarışmanın birincisi Özkan Satılmış'tı... Törene katılmadı. Samsun'daymış. Üniversite'yi kazanmış. Ödülün burs olması da bundan...

Özkan'ı önceden biliyorum. İzmir'den... Şiirlerini de severek izliyordum. İyi bir şair o...

İkinci Mehmet Ersoy... O gelmişti törene. On-

dan Deniz (Hülya Deniz Ünal) söz etmişti. Şahsen tanıımıyordum ama şiirleri de ilgimi çekiyordu. Benimle tanıştığıında, bir dizemin yaşamında ne çok karşılık bulduğunu söyledi. "Bu evden de giderim..." Ona bir şey demedim ama, ben bir türlü anımsayamadım o dizemin hangi şiirimden olduğunu... O da Onur Caymaz'dan duymuş. Sürekli haberleşiyorlarmış Onur'la...

Üçüncü ise Özgür Ozan. Onun şiiriyle sanırım ilk karşılaşmam bu... Yani, yarışmadaki şiiri, ondan okuduğum ilk şiir ya da dikkatimi çeken ilk şiiri...
(...)

(23.05)

2 Eylül 2018, Pazar, Şirinyer, İzmir

Ah be Hasan Hoca!
Ah be Köyün Delisi!
Hüznüm yüreğime ağır!

(12.50)

NOT: "Yüzümü Yüzünde Soyun" adlı bir şiir kitabı da (Kendi Yayını, Birinci Basım: Mayıs 2011, Ankara) olan Hasan Çamlı, 1 Eylül'ü 2 Eylül'e bağlayan gece İzmir'de ölüme yürüdü...

bazı şeyler uğurcan güler

vakit ince bir yapraktır şimdi
biçimsiz sessizliğin katresinde

kesile kesile katlanır kimi sözcükler
o bilinmezliğin yöresinde.

içim kımıldayıp gelmekte
kalbim, üzerine bedenim
solgun rüyasında ikimizin
köprülerden geçiyoruz hızla!

kimse saklamazken durup kimseyi
ben çoğaltırım yüzümü, yanında
devamı tükenerek yazıldıkça
sonsuzluğa uğrar uhrevî anlar

unuturuz bazı şeyleri hatırladıkça.

türk Şiirinde genç Şiir Şair sorunu var mı?

Türk Şiirinde uzun yıllardır süregelen, "genç Şiir", "genç Şair" tartişmaları, kuşaksız ve manifestosuz bir süreç yaşasak da, edebiyattaki güç ve iktidar denklemi arasında sorunsal olarak karşımızda duruyor. Bildiğim ve gördüğüm genç Şairlerin hizalanma, müdahale edilme ve hiç bir koşulda sınıflanma isteklerinin olmamasıdır. Türk Şiirinin açmazda ya da tıkanığı ile ilgili öngörülerinin çoğunu boşa çıkartan Şiirler yazılıyor. Genç Şiir neyin peşinde, genç Şair ne yapıyor sorgulamalarını kendimiz yapmak yerine bu yıl ölkemizdeki en prestijli ve en tartişmasız ödüllerden biri olan Ali Rıza Ertan Ödülü sırasında görüşme şansı bulduğum Şair dostlarımıza bazı sorular sordum. 22. Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü, "Çöl Bahçivani" adlı dosyasıyla Bekir Dadır (BD) ile "Boşluklara Doğru" adlı dosyasıyla Devrim Horlu (DH) arasında paylaştırıldı. "Gösterişten Uzak Arınma" adlı dosyası ile Çağın Özbilgi (ÇÖ) başarı ödülünü aldı.

***

Ödül kurumu, Türk Şiirinde her zaman tartişmalara yol açmış bir durum. Son yıllarda bu tartişmaların daha da bir alevlendiğini görüyoruz. Ki bazı ödüllerin önceden belli olduğu, çoğu kez jürinin yollanan kitapların-dosyaların pek çoğunu okumadığını duyuyoruz, biliyoruz. Daha önce başka ödül alan Şairler olarak ve en son ödül aldığınız hem Ali Rıza Ertan ödülü için hem de genel

anlamda ödül-Şiir ilişkisi için ne düşünöyorsunuz?

BD: Ödül kurumu gerekli midir gereksiz midir öncelikle bunu düşünmek gerek. Ödül kurumunun gereksiz olması lazım. şundan dolayı: eğer genç Şair/Şiirin genci dosyasını kitaplaştırabiliyorsa ve nitelikli Şiirin okura ulaşması için yayınevleri çaba gösterebilirse ancak o zaman gereksiz olabilir. Günümüzde bir dosyanın kitaplaşması için -açık konuşmak gerekirse- ne az 3500 lira gibi bir meblağa ihtiyaç duyuluyor. Eğer elinde dosyası olan Şair cebinde de en az bu kadar parası varsa pek zorlanmıyor kitabını bastırmak için. Yayınevlerinin birçoğunun da dosyanın tamamını okuduğunu, nitelikli bir editörlük süzgecinden geçirdiğini düşünmüyorum. Peki cebinde bu kadar parası olmayan genç Şair/Şiirin genci ne yapıyor? Elbette ödüllere başvuruyor. Çünkü ödül ya dosyasının kitaplaşmasını sağlıyor ya da kitaplaşması için olanak sağlıyor. İsterdim ki ödül kurumu gereksiz olsun, ancak ilk kitabını okuyucuya sunacak olan Şairin ödülünden başka çaresi kalmıyor. Gelelim ödüllere ve jüriye. İçinde olmadığım için, kesin de kanıtlarım olmadığı için jürinin kitabı okumadan ödül verdiği konusunda ya da ödülün sahibinin daha önce belli olduğu konusunda herhangi bir yorumda bulunamam.

Ali Rıza Ertan adına düzenlenen ödül ise köklü bir ödül. 21 kez yapılmış. Dosyayı ödüle göndermeden önce bu ödülü daha önce alan isimlere baktım, isimlerinden de elbette şiirlerine bakma fırsatım oldu. Daha önce okuduğum ve saygı duyduğum kişilerin şiirleriydi bunlar. Bunun dışında da ödül jürisi kendisini kanıtlamış ve herhangi bir dedikoduya ismi karışmamış jüriyerdi.

Şiir yarıştırlamaz. Olsa olsa bu ödüller nitelikli şiirlere bir ödüldür. Üçümüz arasında bölüştürülen bu ödül, genç şiire verilen bir ödüldür. Devrim'in ödül konuşmasında da bu bahsini ettiğim duruma dikkat çekiyordu zaten: "bu ödülü bütün genç şair arkadaşlarım adına alıyorum" demişti.

DH: Ödüller evelden bu yana tartışılıyor. Bu tartışmaları yapanların kimler olduğuna bakmak ve ciddiye alınacak isimlerin dediklerine kulak kabartmak gerek. Öyle olmazsa her eline kalem alıp ben şiir yazdım diyeni ciddiye almak gerekir ki bu inanılmaz bir zaman kaybı olur. Enver Ercan'ın ödüllerle ilgili şairlere tavsiye niteliğinde bir yazısını okuduğumu hatırlıyorum. "Ödül kim adına veriliyor? Ödülü daha önce kimler almış? Jüri gerçekten yetkin mi? Bu sorulara olumlu cevap verebiliyorsa şair, bir ödüle katılmasında bir beis görmüyorum. ". Ben iki ödülde de buna özen gösterdim. O anlamda içim rahat. Dün de bugün de tartışılan bu ödül meselesi yarın da tartışılmaya devam edecektir. Dedikoduların önünü kesmek biraz da Jüri üyelerinin ve katılımcıların elinde sanıyorum. Sabah akşam rakı masasında alem yaptığın insana ödül verirsen burada bir bit yeniği var diyenler çıkacaktır. Hak etmiş olsa da çıkacaktır. . Öte yandan ödülü amacından saptırmamak da gerek. Bu şairin şiir okuruna işaret edilme biçimidir. Onun dışında şaire bir katkısı olmaz. Memleket ödül üstüne ödül alıp adını kimsenin anmadığı şairle dolu. Ödülü alan kişide bir deha yoksa kaybolur gider.

ÇÖ: Türkiye'de edebiyatın birçok dalında birçok ödül verildiğini biliyoruz. Ben kendi adıma verilen ödüllerin çoğunda hakkaniyet olduğunu düşünmüyorum. Yaşanan tartışmaların çoğu haklı nedenlere dayanıyor; ancak haksızlığa uğrayanın da elinden fazla bir şey gelmiyor. Ciddi anlamda 'heves-kırcılık' söz konusu. . Yaşanan hadiselerde görüyoruz; seviyesizlik almış başını gidiyor. Türkiye'de ödülün önemli bir işlevi var. Bu böyle olagelmiş. Ödül - şiir arasındaki ilişkinin boyutu oldukça net: Ses getirmek, sesini daha fazla insana duyurmak. Çabalar bunun için. Ne yazık ki! - hemen hemen- herkes gençleri lafta destekliyor. Kısacası gençler gereken ilgiyi ve desteği görmüyorlar. (Kişisel anlamda da, yayınevi, vb. anlamında da.) Herkes başını tuttuğu suyun derdine düşmüş. Bu da Türk Edebiyatı açısından kötü bir durum. Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü Türkiye'deki -sayılı- alını ak ödüllerden birisi. Bu yarışmada şiir dosyamın başarı ödülüne değer görülmesi beni çok mutlu etti. Yarışma jürisinin -hakkaniyeti- hakkında en ufak şüphem yok. Zaten ödül sürecini düzenlenen ödül töreninde kendileri de şeffaf bir biçimde dile getirdiler. Umarım ilerleyen süreçte üretceğimizle de ürettiklerimize değer veren insanların yüzlerini güldürürüz.

Mevcut ortamda statü olarak şair şiirin önüne geçmiş durumda bir fotoğraf var önümüzde. Kalacağın şiir olduğunu olacağını düşünüyorum Bu ayrımı kabul ediyor musunuz? Bunun farklarını anlatabilir misiniz?

BD: Teknolojinin, hızlı yaşamın ve popüler dergilerin bu kadar hızlı geliştiği ve değiştiği bir çağda maalesef şiir, şairin isminin önüne geçmiyor. . Can Yücel ve Cemal Süreya adı altında yüzlerce onlara ait olmayan dizeler, şiirler var. Biraz genel bir tutum olacak ama ben bunu nitelikli okurun olmamasına bağlıyorum. Hepimizin de bildiği gibi geçenlerde Bavlul dergisi bir trajediye imza attı. Turgut Uyar'a ait olmayan ancak internette ona aitmiş gibi görünen iki dizesini kapağına taşıdı. Ve sonrasında bütün dergileri toplattı.. Burada sor-

mamız gereken soru şudur: "editör eline 'Büyük Saat' kitabını alıp bir kez bile okumamış mıdır?" evet okumamıştır. Gariptir ki böyle bir hata yapan dergide şiirlerini, öykülerini hayranlıkla okuduğumuz isimler de yazmaya ve neredeyse her sayısında yer almaya devam etmektedir. Ama biz şunu da biliyoruz: zihnimizde bir dize canlanır ama kime ait olduğunu hatırlayamayız. İşte bu durum aslında geleceğe kalanın şiir olduğudur. İşte bütün bu söylediklerim aslında sorunuzun cevabı niteliğindedir. Şairin ismi şiirin önüne geçmiştir. Ama biz bunu kıracağız. Ödül konuşmamda da buna değinmeye çalıştım: "şahıslar ve isimler yok olacak, geleceğe kalan ise şiir olacak"

DH: Bu benim gördüğüm kadarıyla yeni bir hadise değil. Bizde hayatı ile ilgilenilmeyen şair yok gibidir.. Nazım Hikmet'in yazdığı kitaptan fazladır muhtemelen, onun özel hayatı ile olan kitap sayısı. Bu diğer şairler için de böyle. Toplum olarak seviyoruz dedikoduyu. Has şair şiirinin önüne geçmez. Neticede edebiyat tarihimizde ismini sürekli andığımız şairleri onların şahsından öteye şiirleri için anıyoruz. Bu hep böyledir. Muhafazakâr bir okur, gerçek bir şiir okuru ise Cemal Süreya şiirinde cinselliği de işliyor diye onu okumamazlık etmez. Şair komünist olabilir ve onu bir faşist okuyabilir. Zaten bizim memlekette faşist faşist olduğunu bilmez. Ben İsmet Özel okurum. Siyasi duruşu beni ilgilendirmiyor o noktada. Öte yandan gereksiz bir abartmaya da gerek görmem. İyi şair der geçerim. Biz abartmayı da çok severiz. Uzun lâfın kısası iyi şiir şairin kafasını uzatmasına mani olur.

ÇÖ: Şair, şiirin önüne geçti' tezini kabul etmiyorum. Elbette, şairin geleceğe bırakacağı şey şiirdir. Bu noktada düşünmemiz gereken en temel şey budur. Bugün böyle bir algıyla karşı karşıya kalmış olabiliriz; ancak bu zaman içinde değişecektir. Yaşadığımız süreçte ürettiklerimiz Türk Şiiri'ne yeni bir soluk getirebilirse ne mutlu bize. İşte, asıl o

zaman 'bir şeyler başardık' diyebileceğiz. Bunu söylemek için henüz erken.

Genç şair ve şiirin iktidarı ilişkisinde kendinizi nerede görüyorsunuz? Bu sorunsalı aşmak için kendinize bir görevler çizelgesi koyma çabanız var mı? Bireysel ya da örgütsel olarak bir yapılanma hayaliniz var mı?

BD: Şiirin iktidarı konusunda size katılıyorum. Günümüz şiiri belli çerçevelerce hapsedilmiş durumdadır. Bu kişiler ise yayınevleri ve dergileri kendi istedikleri gibi kullanmaktadırlar. Bunu kırmanın bir çözümü var mıdır? Vardır elbette. Bu ancak iyi şiir yazarak ve şiir üzerine düşünerek ve bu düşünceleri de kelimelere dökerek olacaktır. Günümüz şairi, günümüz şiiri üzerine yazmamakta, birbirilerini eleştirmemektedir. Yazanlar ise sadece birbirilerini pohpohlamakta, bunun ilerisine geçememektedir. Bir süredir bunu kırmaya çalışıyor ve günümüz şiiri üzerine eleştiriler yazıyorum. İlk kitabını çıkaran şair arkadaşım da olsa, yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmese de kitabı üzerine olumlu eleştiriler yazıyorum. Tabii bazı isimler bunu olumlu olarak algılamıyor ve şahsına karşı bir eleştiri anlayışı gerçekleştirdiğimi düşünüyorlar. Bakınız: Koza Düşünce'nin internet sitesinde yayımladığım Selenay Kübra Koçer yazısı. Şiir iktidarını da bu eleştiriler ışığında yıkabileceğimizi düşünüyorum. Çünkü bizler Beşir Fuad'ın, Fethi Naci'nin, Memet Fuat'ın, Bedrettin Cömert'in izinden gidiyoruz.

DH: . İktidar ya da muktedir olma hastalığına izin vermemek, göz yummamak gerek ancak çok da önemli görmüyorum bu tip hareketleri. Şaire yapıcı eleştirileri aracılığı ile fayda sağlamak isteyenler kıymetlidir. Ancak onun dışında kalan ve "sen yaz, sen yazma" gibi emir kipleri ile etrafta poz kesenler önemsiz. Bu ve benzeri kişilere en büyük ceza görmezden gelerek işini yapmak. İyi bir eser için çabalamak ile aşılır bu kişiler. Zamanında ilgi odağı iken yavaş yavaş gözden düşmüş, artık yeni üretilen şeylerden zerre anlamayan, çağı kavra-

mak konusunda işlevini yitirmiş bazı kişiler. Ne kendini yor ne de bizi. Bıraktık en iyi şair onlar olsun. Bıraksınlar en kötü şairler bizler olalım. Kendimi bu iktidar zevzekliği konusunda bir yerde görmüyorum. Özel bir yapılanma, örgütlenme gibi bir şeye gitmeyi de düşünmüyorum. Şiir ikinci yeniden bu yana özerk bir alan. Hem kime lâf anlatacağız. Anlamazlar.

ÇÖ: Genç şairlerin -şiirin iktidarı- denilen şeyi çok da önemsememesi gerektiğini düşünüyorum. Şahsen ben, böyle bir iktidarı kabul etmiyorum. Bunu kabul edenler gülünç duruma düşeceklerdir. Sonuçta genç şairleri etkileyen de, genç şairlere yol açan da bu topraklardaki şiir birikimidir. Sırf egosunu tatmin etmek için; kendini ispat etmiş, belli bir yaşa gelmiş (her anlamda yaşlanmış) kişilerin samimiyetsizlik bayrağını taşıyan bir grup yüzünden, birçok genç şairin kendini geliştirmek yerine şiire küstüğüne tanık oluyoruz. Maalesef, bu da Türk Edebiyatı açısından acı bir durum. Açıkçası, bugüne kadar bireysel ya da örgütsel olarak bir yapılanmaya gitme hayali kurmadım; ancak zaman her şeye gebe dir. Ne olacağını bilemeyiz, bunu zaman gösterecektir.

Edebiyat dünyasında mı, Edebiyat piyasasında mı olduğunuzu düşünüyorsunuz? Bu ayrımda şiirinizi nerede görüyorsunuz? Aslında istemediğiniz ama zorunluluktan dolayı içinde bulunduğunuz koşullar ortamlar nelerdir? Bunlar şiirden nasıl temizlenmeli ya da mümkün mü?

BD: İkisinin de içinde olduğumu düşünmüyorum. Ben saf şiirin peşindeyim. Ve saf şiir, nitelikli şiir neredeyse ben oradayım. Edebiyat dünyası da edebiyat piyasası da çürümüş bir halde. Birbirlerini kollayan, hatalarını bile görmeyen yayınevleri, şiiri kötü olsa da ismi olduğu için ya da arkadaşı olduğu için dergilerde kendine yer bulan niteliksiz isimler ve şiirler, cinsel dürtülerinin kurbanı olan isimler, sapıklıklarıyla ün salmış isim-

ler... ve daha birçok şey. Bu yüzden ikisinin de içinde değilim. Ben sadece şiirime eğiliyorum ve şiirimin iyi bir yola girmesi için uğraşıyorum. Ve ben biliyorum ki yakın zamanda ödül alan dosyam kitaplaştığı zaman sosyal medyadan birçok tebrik mesajı gelecek, fakat bu mesaj atanların yarısı bile kitabı almayacak. Herkes bir gösteriş peşinde. Düşünün, kitap 500 basmış. Neredeyse 100 adeti şairine verilmiş, kalan 400 kitap. Fakat bir bakıyorsunuz ki kitabın yarısı bile satılmamış. Satın alan ise eş dost. İşte böyle bir piyasanın içinde nasıl olabilirim ki? . Şiirim iyi okura, nitelikli okura ulaşsın ve bundan yıllar sonra ailesinden birisini kaybeden birisi şiirimi okuduğunda içinde bir yerler kopsun ya da genç bir erkek kız arkadaşının gözlerinin içine bakarak bir şiiri mi okusun.

DH: Bu tür şeyleri tarih ileride yazar. Piyasa şairi misin yoksa edebiyat için bir katkı sunmama mı geldin belli olur. Edebiyatın çeşitli türlerinde yazıyorum ve onun dışında hayatımı idame etmek için çalışıyorum. Zaman herkesin nerede olduğunu gösterecektir diye düşünüyorum. Şu an yolun başındayım ve kendimi "Ben edebiyat dünyasındayım" diye ifade etmem doğru olmaz. . İçinde olmayı istemediğim bir ortama kimse sokamaz beni. Günümüz koşullarında herkes şair, herkesin kitabı var ancak baskısı biten kitap yok. Harika bir şiir ortamı var. Tadından yenmiyor. Yani her şey çok kolay görünüyor ama öyle değil. Değişik bir ortam. Yabancı olduğum bir ortam bu. Herkesin herkesle fotoğraf çektirmek istediği, herkesin abi ya da abla edindiği bir ortam. Bu zavallı ortam beni hiçbir şeye mecbur edemez. Tüm bu bahsettiklerimin ya da benzer şeylerin şiire ilgisi yok. Şiiri temizlemek de gerekmiyor o yüzden. İnsanları eğitmek gerek. Dedikodu yapan, öne çıkayım diye kendini parçalayan, kendi yazdığı dışında hiçbir esere yüz vermeyen, yeni bir şeyler deneyen arkadaşlara yüz ekşiten, sürekli parmak sallayan tipler hep olacak, ancak dedim ya bunun şiirle ilgisi yok.

ÇÖ: Edebiyat Dünyası mı, Edebiyat Piyasası mı? zor bir soru. Hemen hemen girdiğim bütün ortamlarda tartışılan; -ancak yapılan tartışmalarda dahi- bir yere varılamayan bir dilemma. İkisi arasından birini seçmek durumunda kalsaydım 'Edebiyat Dünyası' derdim. 'Edebiyat Piyasası'da dahil bütün piyasalardan uzağım. İkisi arasından birini seçmek durumunda olmadığımı göre; ikisine de dahil olmadığımı, olamayacağımı belirtmek istiyorum. Edebiyata -daha- evrensel bakıyorum.

Genç şairler olarak bu çağda, bir dönem-bir kuşak olma durumunuz şansınız var mı? Mevcut şiir ortamındaki şiir size yetiyor mu? Yetmiyorsa ne yapmalı?

BD: Neden olmasın? 80'ler, 90'lar, 2000'ler varken neden 2010'lar olmasın? Ki zaten var da. Bakın biz varız. Sırf bir dergi etrafında toplanmadık, sırf bir yayınevi çevresinde toplanmadık diye mi? Bakın biz varız. Naile Dire, Hanifi Yiğittekin, Ziya Boz, Mizgin Bulut, Oğulcan Kütük, Burcu Yalkın, Meral Bağcı, Hakan Unutmaz, Devrim Horlu, Çağın Özbilgi, Neda Olsoy, Fatih Akça, Örsan Gürkan, Abuzer Gülpınar, Eşref Yener, İhsan Baran ve daha adını saymadığım birçok isim. Bakın biz varız. Neden olmayalım ki? Şiir yetmediği için elimden geldiği kadarıyla kitap eleştirilerine ve günümüz şiir dünyası üzerine yazmaya başladım. Bizim en büyük eksikliğimiz de belki de budur. Çağdaşım şairlerin birçoğu sadece şiir yayımlıyor. Şiir üzerine yazmıyor. Örnek vereyim: bir kitap çıkıyor alıyorum, daha sonra beğenmiyorum, fikirlerine güvendiğim bir şair arkadaşşıma soruyorum o da beğenmediğini söylüyor sonra ise kitabı üzerine pohpohlama yazısı yazıyor. Neden diye sorduğumda ise "etliye sütlüye karışmak istemiyorum" diyor. Korkuyoruz. Bir kitap üzerine, bir şiir üzerine eleştiri yazmaktan ve bunu yayımlamaktan korkuyoruz. Ama kendi çağdaşımız şiiri üzerine daha çok düşünüp daha çok yazmalıyız. Asıl

mesele burada bence.

DH: Pek mümkün görünmüyor. Öyle bir çabaya gerek var mı bilmiyorum. İleride birileri isim koyacaktır belki yazdıklarımızı değerlendirip. Bilemiyorum. Kuşak, akım vs gibi şeylerin içinde olmak da gerekli değil bana kalırsa. Öteden beri olmuş böyle hareketlenmeler, saygı ve ilgi ile de takip ediyor, şahitlik edemediklerimi kitaplardan, dergilerden öğreniyorum. Günümüz gençleri birbirine çok yakın şiirler de yazmıyor açıkçası. Bir yayınevi çok sevdiğimiz, bizi doyuran kitaplar basarken aynı zamanda yetersiz gördüğümüz şiirler de basabiliyor. Yani yayınevlerinin bile neredeyse o anlamda bir ortak şiir anlayışı basmadığını söylemek mümkün. Bunun için çaba harcayanlar var tabii. Ben özellikle yeni bir şeyler deneyen arkadaşları ilgiyle izliyorum. Benim gibi yazmıyorlar. Farklı buluyorum yazdıklarını. Önemli olanın kuşak, çağ, akım gibi şeylerin oluşmasından ziyade geçmişi ve mevcut olanı aşma isteğidir. Bunu yapmaya çalışan şairleri Edebi Şeyler, 160. Kilometre gibi yayınevleri basıyor. Son olarak "Ben şiirin kara kuşağıyım." diye kötü bir espri yapayım da içim rahat etsin.

ÇÖ: Bu çağda böylesi bir şeyin olmasını çok isterdim. Diyelim ki bu bir ada, benim isteğimse ütopya; çünkü daha karşısındakinin ürettiğine bile tahammülü olmayan, konuşurken üstünlük kurmaya çalışan -ben bilirciler- olduğu sürece böyle bir kuşak yaratma süreci gelişse dahi ayakları havada kalacaktır. Hadi diyelim, ayakları yere bastı, bu durumda da ayakları taş olacaktır -baş değil. Görünen köy kılavuz istemez (ve bunun karamsarlıkla da bir alakası yok). İnsanların bazı şeyleri aşması gerekli.

Genç şair nedir? Kime denir? Böyle bir ayırım için düşünceleriniz nedir? Şiirsel serüveninizin planını, yol haritasını yaptınız mı? Yapmalı mısınız?

BD: Ozanın yaşı yoktur diyenlerdenim ben.

Ozanın yaşı olsaydı Rimbaud 16 yaşında "ben bir başkasıdır" der miydi? Ama genel algı 30 yaşını aşmamış şairler için kullanılan bir kavram gibi görünüyor genç şair kavramı. Az önce ismini saydığım isimlerden 30 yaş üstü şairler de vardı. Ben onları da genç şair statüsüne koyuyorum. Aslında bir statü değil bu, olsa olsa çağdaşım şairler arasına koymak olur. Ben genellikle şiirin genci kavramını daha uygun buluyorum genç şair kavramından.

Şiirsel serüvenime gelecek olursak ise, elimden geldiği kadar okumaya, yazmaya ve düşünmeye devam edeceğim. İstedğim şiir anlayışına ulaşana kadar da buna devam edeceğim. Ve ben biliyorum ki bu süreç sonsuz bir süreçtir. Okumak, araştırmak ve yazmak hiçbir zaman bitmeyecektir. Her dosyamda farklı bir şey deniyorum. Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü'nü alan Çöl Bahçivani okur karşısına çıktığı zaman anlaşılacaktır ki mitoloji, semavi dinler ve felsefe okumalarını sıklıkta yaptığım. Çöl Bahçivani dışında iki şiir dosyam da var. Diğer iki dosyam ise ne zaman çıkar ne şekilde çıkar bilemiyorum.

DH: Genç şair tatsız bir söylem. Biz yaşlı şair diyor muyuz insanlara. Burada gençliğin güzelliği de vurgulanmıyor üstelik. Bu sanırım acemi demenin, çaylak demenin kibarcası. Bana kalırsa genç şair diye yirmisinde yazdığı şiirle yetmişinde yazdığı şiir arasında bir adım ilerleme kaydedemeyenlere desinler. Hep genç kalmış olanlar. Hep çirak. İşte şiiri ile yenilemeyen, yani saç tıraşı yapmayan, şiiri ile gereksiz çirkinlikleri yontma yetisine erişemeyen, şiire yeni bir şey katmayan ve ömrünün sonuna dek çirak olmaya mahkum olanlara genç şair densin. Tıraş kessinler yani. Neticede genç şair - yaşlı şair, kadın şair - erkek şair diye bir şey yoktur. Yani bu küçümsemek için söyleniyor ve çirkin. Şiir serüvenim için bir plan yaptım. Yani hobi olsun diye şiir yazmıyorum. Benim de bir takım hedeflerim var şiirimize dair. Zamanla belli olacak elbette her şey. Hedefler, yol ha-

ritaları elbette olmalı.

ÇÖ: Genç şair kılıçtır, keskin olmak zorundadır. Bir yandan üretip, bir yandan da kendisini geliştirmelidir ki, kılıcı sürekli bileyleli kalsın. Her şeyden önemlisi bir derdi, davası vardır. Yol haritasını yaşamak istediği hayata göre çizer, her türlü fırtınaya hazırlıklıdır. Bana kalırsa, şiirini diri tutan her şair gençtir. Bu noktada biyolojik yaşın çok da bir önemi yoktur. Şahsen, 'kendime bir yol haritası çizdim' diyebilirim. Elbette ki bu -omurgası hariç- değişebilir. Bu haritada başat olan şeyler; zulme, haksızlığa karşı durmak, insanlığı yüceltmek, düşlere, düşüncelere dokunmaktır. Yol haritasına sahip çıkmak her şairin kendi elindedir. Tarih yol haritasını yırtan nice şaire tanık olmuştur. Şairin bilinç çitasını, gardını hiçbir durumda düşürmemesi gerektiğini düşünüyorum.

***

Türk şiirinde önümüzdeki yıllarda imzalarını sıklıkla göreceğimiz şiir emekçisi dostlarıma içten cevapları için teşekkür ediyorum. Söyleşi, Mayakovski'nin genç şaire öğüdüyle noktalayalım: "Şiir için yenilik şart. Bu yenilikte sözcüklerin büyük payı var. Şair sözcük malzemesini, sözcük bileşimlerini yeniden işlemeli. Eğer dizelerde alışılmış sözcükler varsa, bu eski sözcüklerin yeni sözcüklere oranı saptanmalı. Karışımından iyi şiir doğup doğmadığını yeni sözcüklerin niceliği ve niteliği belirler. Şiir ancak eğilimin olduğu yerde vardır. Şiirsel bir çalışmaya başlarken şair şu verilere dikkat etmeli: toplumsal bir sipariş, toplumsal bir sorun bulunmalı, ve bir şiir bir sorunun çözümüne yardımcı olmalıdır. . İmge şiirde araçtır, amaç değil. İmgeyi amaç edinenler şiirin teknik yanlarından yalnızca biri üstünde çalışıp şiiri de tek yanlı bir çalışmaya tutsak ederler. Her şiirsel yapıtın kullandığı malzeme ve uyguladığı yöntem yeni olmalıdır. Yazın yaşamındaki eyyamcılığı, bireyciliği, aşağılık ve kudurmuş çıkarıcılığı yıkın"

söz kapağı

esra sağlık

başı dumanlı dağları görmüyor şehir
pusulası bozuk kalpler betona gömülü
sesimin metal boşluğuna tünüyor gri...

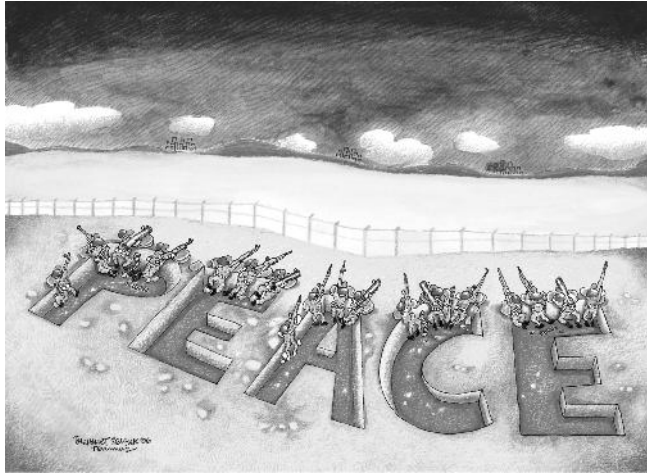
toprağa ekтім umudu
köklere değsin diye
sabrın altın tozuyla onmuyor yara
incinmek için seviyorum

uçan bir at düşüyor şehir
geniş dağların ürpertisi
su taşıyor kent kuşlarına
bendi, canımın uçurumuna kuruyorum

insan çizerken şeffaf dengeyi
avurdu dolu dünya
çiğnediğini nereye savurur...

seni düşünüyorum
seher vaktine kuruluyor sözkapanı
kaç betiğe gömülüyor cümle harf
içinde gül ve zul...

adında derviş
adında turna
teninden şiir çıkardım
esra'rim hala koynunda...

desen: mehmet selçuk

mektup var! behçet necatigil'e mektup

"Sevgili öğretmenim Behçet Necatigil,

O kadar küçük yaştan beri biliyorum ki adınızı, kitaplarınızı, dizelerinizi. Evet, pek çok kitabın, derginin dolaştığı bir evin içindeydim, ama sizin adınız en çok bildiğimdi. Aklım ermeye başlayınca anladım ki, babamın öğretmeni olmuştunuz. Hatta annem de tanışmıştı sizinle. Hep alçak gönüllü oluştunuzdan, beyefendi duruştunuzdan söz ederlerdi. Görmek, tanımak isterdim sizi. Yüz yüze değil ama, şiirlerinizle tanıdım sizi sonra. Şiir ailesinden çok, ailemden biri gibi de sevdim.

İçti dışı bir olmalı değil mi insanın? Hele de sanatçıysa. Başkalarına zarar veren, ezen, tepeden bakan kişilerin yazdıklarına, boyadıklarına, söylediklerine ısınamıyorum ben. Belki de bu yüzden sizin yeriniz ayrı oldu. Evde konuşulanlar, evlerin şairi ile birleşti. Şiirine yakışan şairim Behçet Necatigil.

__ Dokununca solgun bir gül olan nedir baba?

__ İki başına yürümek nasıl olur?

__ Anne, Evin Halleri şiirindeki sırrı çözdüm. Bakın ev, evi, eve...

__ Bu şiirde "evimize gidelim" diyen çocuk mu?

Bu sorular, bu saptamalar daha o zamanlarda içime düşen şiir tohumunu suluyormuş meğer. Babama yazdığımız bir mektupta "Şiir büyük yatırım ister. Bizim, üzerinde düşünmeye gerek görmediğimiz, bizde çağrışımlar yaratmayan, bizi imtihana çekmeyen, terletmeyen şiirler - yani emeksizce yazılan şiirler- bunlar

bir şey kazandırmaz bize." Diyorsunuz. Yıl:1976. Aradan geçen kırk yıl söylediklerinizin gerçekliğini, önemini hiç değiştirmedim. Hoş, eskiye göre daha çok rastlıyoruz "emeksiz şiirlere". Çağımız inanılmaz bir hızla gelişirken, her şeyi de çabucak tüketiyor. "Çok çığ çağ..." yalnızca bu kadar da değil, çarpık, çirkin, çökmüş...Şiir de bundan payını alıyor tabii. Şiir sanılan yazılar, kendilerini şair sananlarca yazılıyor. Bazılarının, oldukça fazla diyeceğimiz alkışçısı da oluyor. Ama zaman her şeyin gerçek değerini verecektir diye düşünüyorum. Sizlere bakarak söylüyorum bunu. "Sevgilerde" şiirini ezberleyip gelen bir öğrencim, yepyeni bir tomurcuk patlatıyor umut ağacım da.

Gerçi giderek azalıyor şiir kitapları kitapçıların raflarında. Yayınevleri şiir kitabı basmak istemiyor, şiir okuru azaldıkça azalıyor. Oysa ne çok ihtiyacımız var şiire. Şiddetin her yanı kapladığı, sanal sarmaşıkların zehirli çiçekler açtığı günümüzde, bize şiir gerekli, çok gerekli. Mürekkebin kurduğu yerde kan akıyor. Ruhların şiirle törpülenmediği yerler yangın yerine dönüyor. Aşk, dikenli telle çevirmek oluyor sevileni. Güller yerine kurşunlar yağıdırıyor şiirsizler.

Bir şiir rüzgarı çıkartabilsek... Geçmişten eserek gelse, şimdiki çocukların, gençlerin kulaklarını doldursa, kalplerine dokunsa. Şair değil şiir olsak hep birlikte. Evet bir de bu. Siz şiir duruşunuzla da örneksiniz bize. Son zamanlarda kitapların birinde rastladığım bu anı, tüylerimi diken diken etti:

"Behçet Necatigil akciğer kanseridir. Erken tedavide daha uzun yaşama şansı vardır. Dönemin başbakanı, "Bir ülke, şairini yurt dışında tedavi ettiremeyecek duruma düşmedi daha," der. Fakat Necatigil: "Olmaz, kabul edemem, ülkenin 70 sente muhtaç olduğu bir dönemde yurt dışında tedaviyi kabul edemem." der." Hem şair, hem şiir olmak bu olsa gerek.

Bugün şiirle örülüyse kalbimin duvarları, Necatigil'den çok tuğla vardır. Ve bizden sonrakilere de o güzel dizeleriyle, ince ruhuyla seslenecektir.

İyi ki dokundunuz dizelerinizle kalbimize...

birhan keskin
adlı şiir

hüseyin köse

Her ayrılık ertesi samanyolunu
Aklıyla çizenler kalbime
Siz büyüttünüz tene kardeş bu melankoliyi
Kaç yılın küllenmiş yasından arta kalmışbu seheri kapıma siz getirdiniz
Boşluğuma gelirken çıkardığınız gürültüden daha boğuk bir dilde
Tek tek kuruyup kaldınız avucumda çöldekiyağmur gibi
Siz ey zaman mülkünde gamsız kedersizuyuyan güzeller!
Çilek pembesi sardunyalar yorgun pencerelerdeki
Endülüs avlusunda penguen
Sararmış ekinlerde ılık buzullar
Ne verebilirsiniz hayata ezberinizden?

Hangi zilli dağın yamacından dövüldüyse bu dil bu keman beyler
Gitmiyor kulaklarımdan bir türlü yavan sesler
Birine uçurum olan aşk öbürüne uçurtmayken
*Keder salarken içime bir denizden bir midye'*her kıyıda
Düşmesin payıma artık ne sen ne de kimse
Beni bırak beni bir haspa saatin çargâhına ayarla ama gitme!
Güneş tüm şehri surların mahyasına asarken gözlerimi
Sağır bir ırmağın en sığ kıyısına dök ama ses etme
Soğuyan kalplerin gurbetinde...

Her sevişme sonrası mutsuzluğunu
Kiniyle kazıyanlar tenime
Bunca yele vermiş yaşayıp giderken sevincimi
Vakitsiz sevmelerin çukuru benden sana seferi huzuru için bir acı yurtlukken
Dikeni tam orta yerinden tutmuş vemasmavi kanatmışken ellerimi
Kim bağışlayacak şimdi seni gürültüne güvenerek
Girdiysen bu ayrıkısı sokağa benden önce...

Oysa ne gün ışığı sızardı aramızdan ne sular ne de gece
"İki serin taş" olsaydık birbirimize...

yorgundu ayaklarının altından kayıp giden şehrin uğultusu

neslihan yalman

biçimsiz, adi acıların dibinde kaynıyor kafam
kimlik: aptalca mesajlar atmakla ünlü araf edebiyatçısı
iyi niyetimin tepki topladığı minimal çağdan geçiyorum

ipekli deli gömleği – coğrafyasından kırbaça vurulmuş

ok, kib, bye ve sade OK lar
gibi saplanıyor gözlerimin ortasına – ağlamamak için
kahve benzeri paketleri dişlerimle açtığım
yastığım yalnızlığını ikiye katlıyor

kapitalist dijital gölün boşluğunda yüzmekle
tüketiliyor poşetinden çıkarılınca vücudu
onun sarılmalarındaki buz sıcaklığı dillendirilemiyor

sevdiğim tüm sözcükleri delikanlı ağızların
onunla aramızda tükettiğini görüyorum
yerkürenin kara magmasıyla
gargara yapan milyarlık avam
o dobralığı savunuyor, gerekli olduğunu kabalığın
ama doğru da olmadığını söyleyerek
beni duygusal balona benzetiyor – asetat boyalı

saplantı... üç dakikalık kupkuru dansla bitmiyor
geçmişin kamburuyla sırtımıza yüklediği sancı

giderek robot, cızırtılı takıntı

temasın anlamsızlığı ve aşkın korkunçluğundan enselenişi
küçük Leyla'nın kameralardan kaçışıyla birleşiyor
kardeşi baca temizleyicisi Tom'a yürüyerek

ooooTom, yüzyıllarca kötürüm büyümüş sevgilisiyle
saflığı sevmediğini düşündüğüm Nanito'ya benziyor
daima yüreğime tecavüz edecek en az bir kişi bulunacaktır
-belki de, bu sefer sendir o-

her gün özlemi civciv satırıyla beyninden yarararak
güzel sözcüklerin zamanı bunalttığı, merhamet sıkıcı hal alacaktır
haber programlarının uyuşturmasıyla karşılaştırılmayacak denli
değer yitimidir mantığın dizgileriyle kurulan sabahçılık oyunları

hamam böceklerinin varlık sebeplerini düşünüyorum
çocuklar kaybolurken emzirilmemiş sokaktan

Günümüz şiirinde geçmiş dönem şiirlerinin gölgesi olduğunu düşünüyorum birkaç özgün şairin şiiri haricinde. Özellikle yeni kuşak şairlerin kendi sesini bulan dinamik bir şiir yaratmakta yetersiz olduğunu düşünüyorum. Neden mi? Öncelikle kentleşen bir dünyada teknolojinin hızlı değişimi yaşam olanaklarını hızla değiştiriyor. Dolayısıyla nesne kalabalığı ve buna bağlı olarak insan zihninin teması da genişliyor. Bu gelişim ve değişim dile yeni sözcük ve kavramlar ekliyor. Bir anlamda sanattaki imge'deki renklilik daha da artıyor. Buradan hareketle yeni kuşak şair ya da şair adaylarının gelecekte takılı durmaları şiirlerinin zamanın ötesine yani tüm zamanlara kalabilmesi konusunda yetersiz olduğu gerçeğini ortaya çıkarıyor. Çünkü yaşamın, zamanın ve dilin olanaklarından yararlanamayan şiir yapay bir şiir olarak kendi varoluşunu sürdüremez. Sözelimi kentte doğmuş, tüm yaşamı kentte geçmekte olan ve kırsal yaşamın güzelliklerini, zorluklarını, doğanın zenginliğini tatmamış, hatta gelişen teknolojinin bağımlılığıyla çevresindeki yaşam akarının evrilmesinden kopuk olan bir bireyi, yirmi, otuz ya da kırk yıl önceki bireyin algı düzeyi ve hâletiruhiyesiyle değerlendirmenin sakıncası örnekleme olabilir söylemek istediğime.

- Ödülün, edebiyata katkısı var mıdır?

Seçkin ödüllerin şaire ya da yazara katkısı olduğunu düşünüyorum. Çünkü sanat üretiminin sanatçı için giderek anlamsızlaşmak gibi bir uçuruma sürüklendiği böylesi bir zamanda ödül, sanatçının yaratıcılığını kamçılayabiliyor. Buradan yola çıkarak minimal bir ölçüde olsa da edebiyata katkısı olduğu söylenebilir.

- Ödül konusundaki bu kadar tartışmanın nedenleri nedir sizce?

İnsanın olduğu her yerde birtakım sancılı bir olduğu su götürmez bir gerçektir. Ede-

biyatta da seçkin ve objektif ödüllerin olmasının yanı sıra düzenleyici kurumun sanat yaratıcısına katkı sunmak yerine kendi varlığını öne çıkarmak ya da daha başka kaygılarla düzenlenmekte olduğu veyahut ödül seçici kurulundakilerden biri ya da birilerinin kişisel ilişki ağlarını gözeterek objektif olmaktan uzaklaştığı durumlarda, hatta belki tahmin bile edemediğim başka sebeplerden dolayı puanlama sisteminden uzak bir değerlendirme sonucu tartışmalar çıktığını düşünüyorum. Tabii bir de adayların eserlerinin ödüle değer görülmedikleri hallerde yaptıkları hakkaniyetsiz yaygaraların olduğunu da vurgulamalıyım.

- Şairler kitap okumaz diye bir yargı var, sizce doğru mudur?

Doğru bulmuyorum, hatta genellemeleri doğru bulmuyorum. Lakin bu noktada iki şey paylaşmak istiyorum. Birincisi, yeni kuşak şairlerin okumalarının yetersiz olduğunu çünkü onlar da öne çıkanın üretmekten daha ziyade popülizm olduğunu, bunun sosyal medya ile daha da arttığını gözlemliyorum.

İkincisi sosyal medya faktörüyle beraber şiire ilgi bir ivme kazanmış gibi görünmesine rağmen gerçekte bu mecralarda hem yoğun bir dezenformasyon ortaya çıkmıştır, hem de lokomotif okuyucu zamanın iyi kullanmasının üstündeki kontrolüne bağlı olarak okuma yoğunluğunun ve zihin dikkatini etkilediği gerçeğini de vurgulamam gerekir.

- Edebiyat dünyasında vefa duygusu var mıdır?

Vefa zamanın şartlarından etkilenen insani bir olgudur ve edebiyat cenahında da birçok alanda olduğu gibi vefa yok denecek kadar azalmıştır. Çünkü kapitalist evrilmenin sonucu olarak bireyselleşmiş ve çıkarlar doğrultusunda maneviyatın örselendiği bir toplum gerçeği önümüze serilidir.

- Dünya şiirini takip ediyor musunuz?

Dünya şiirini Türkçe'ye çevrilebildiği ölçüde

takip ediyorum. Özellikle son dönemlerde Arthur Rimbaud, Charles Baudelaire, Ezra Pound, Mahmud Derviş ve Adonis'in şiirlerini tekrar tekrar yoğunlaştığımı belirtmek isterim.

-İnternetin şaire katkısı var mıdır?

Bilgiye ulaşmak dışında şaire ya da başka birine nasıl bir katkısı olabilir ki...

- Genç şairlere önerileriniz var mı?

Söyleşiler, felsefe, tarih, kuram olmak üzere geniş bir okuma pratiği içinde olmalarını, yaşadığımız dünyanın gerçekliğine eğilmelerini, insan uygarlığı dahil alem-i cihanı ilgilen-diren sorunsallara eğilmelerini ve son olara-kegonun tatlı uçurumlarından uzak durmalarını öneririm.

elmas ağzı gibi keskin

güney solak

Taksime girdiğimiz Haziran.
İlkyaz ağrısı.
En uzun günümüz.
Çok kimlikli, tek sınıflı bir şarkı,
Rönesans'tı.
Marat'dı.
Bilge ağaçların fısıldayışı,
Evrenin sihirli okşayışı,
Can çekişen mitos
Ve zamansız bir buluşmaydı.
İlk yağmurlardı.

Oysa şimdi beyaz bir suskunluk,
Doğrusal olmayan zamanda,
Büyüyor günden güne...
Ve bu çağın unutkan yüzünde,
Asılı tüm gerçeklikler.
Elmas ağzı gibi keskin
Kırılıyor boşlukta tüm!
Kristal mevsimler.

erkan karakiraz

poetik karşılaşmalar

Erkan Karakiraz, Hayri K. Yetik'e Karşı!

Erkan Karakiraz: 2011'deki "Serhoş (Sâkînâme)"den bu yana şiir kitabı yayımlamamıştın. Bu kez yorumun ve rüyanın evinde, gerçek ve gerçeklik arayışında olan, kabuğu sert, düşgezer metinlerle karşı karşıyayız. Metinlerarasılığın, yapıbozumun, dillerarasılığın, hurufat bombardımanlarının, görsel şiirin, gösterge-gösteren-gösterilen ilişkilerinin yeniden sorgulandığı yeni kitabın "Bilal Tabirhanesi"nde, öncelikle gelenekten kesin bir kopma mı amaçlanıyor? "Sözcük", "imge/kavram" ve "ses"ten hangisini daha fazla önemsizleştiriyor ya da yıpratıyorsun?

Hayri K. Yetik: İki gelenek var. Önce bunu netleştirmek gerek. Erkekegemen süreciyle birlikte tarihin başlayan çatallaşma - çatışma içinde ve bakışımı olarak ilerleyen. Hem içerikte hem biçimde. Biri doğadan, yaşamdan, vicdandan, adaletten, özgürlükten, değişiklikten, paylaşımdan yana iyi ve güzel olanı amaçlayan söylem, diğeri benmerkezci, bencil, bireyci, tekil, tekçi, otoriter, statükocu damar. Önümüzdeki yönsemelerin hangisinin neye hizmet ettiğini ayırmak bu cümledeki kadar kolay değil. Sözgelimi Divan Şiiri'nin aslında değişimci ve seküler eğilimli bir yönseme olduğunu pek ayırabilmiş

değiliz. Çünkü ordaki biçim kaygısının anlığın bir özgürlük arayışı olabileceğini göremedik. Aşık Tarzı Halk şiiri de böyle bir eğilim taşır. Tabii ki dönemi içinde. Divan Şiiri'nin bu vb nitelikleri öğreticidir bu açıdan. Heterodoks diye adlandırılan çoğu Alevi Bektaşî Hamzavi Halk şiiri sıraladığı değerleri içerik olarak gözetmesi bakımından daha değerlidir. Gelenek, ne dersek diyelim geçmiştir ve bugün onun mirasıdır, gelecek de bugünün mirası. "Serhoş"ta Hacı, "Bilal Tabirhanesi"nde Hafız, geleneğin göstergeleridir daha birçok şeyle birlikte. Doğu bilgeliğinin göndergesi olarak okunmalılar. Kopuş dediğimiz şey radikal bir güncelleme olabilir. Geçmişle bütün bağların koparılmasıysa kasıt, bunun olanaksız olduğunu Jung ve Lacan'dan beri biliyoruz. Bu bağlamda yapmaya çalıştığım şeyin radikal bir güncelleme olduğunu söyleyebilirim. Geleneğin etkisini, yeniyi, denememişi denemek gibi hissedilmez kılmak. Spesifik yeni tatlar, yeni duyarlıklar edinmek üzere. Bir de Ortadoğu'nun büyük bir poetika mirası var. Gerçek bir klasik. Ona kapanmak yerine onu özümlemek gerek. Selefi metodolojinin onu iktidar payandasına dönüştürme oyunlarına karşı çoğulcu, özgürleştirici, değişimci esinini açığa çıkarmak, ondan yararlanmak için. Gelecekte görünen tekno topluma karşı buna ihtiyacı-

mız olacak.

Erkan Karakiraz: "Bilal Tabirhanesi", adeta "Serhoş"un -eklemeler çıkarmalarla- bir yapıbozumu olarak ilerliyor. "Serhoş"ta gerçek bir hikâyenin yorumlanması söz konusuydu. "Bilal Tabirhanesi"nde o yorumun düşsel bir atmosferde yeniden yorumlanması bulunuyor. Bir tür "remix" sanki ikincisi. "Remix" terimiyle, metni yeniden ele alarak farklı müdahaleler ile yeni bir kurgu, yeni bir yapı oluşturmanı kastediyorum. Bu işçilik, Roland Barthes'ın "yazarın kendi ilk yaratımının öykünücüsüne" dönüştüğünü, "toplumun, yazısını bir 'tarz'a dönüştürerek, onu kendi biçimsel söylemlerinin tutsağı olarak geri yolladığını" anlattığı "Yazı ve Sessizlik" başlıklı denemesini anımsattı bana.

Hayri K. Yetik: Sevgili Erkan, birbirinin devamı olan "Serhoş" ve "Bilal Tabirhanesi"nin tam da böyle bir deneme/deneyim olduğunu farketmiş olman benim açımdan sevindirici. Bir soru da olsa saptamanı eleştirmen ve edebiyat tarihçilerinin dikkate almasını dilerim. Okurlar için de yol açıcı.Senin deyimlerin "kabağı sert" metinlerimin.

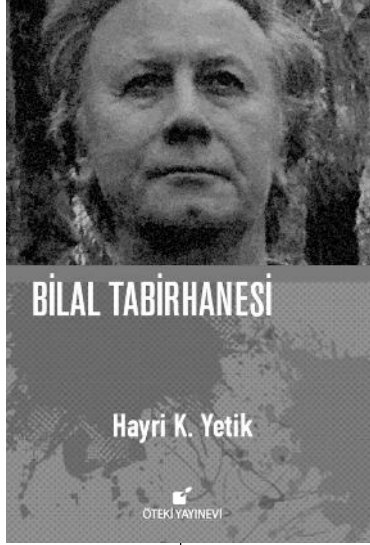
Daha doğrusu poetikası girişik, dolayısıyla anlamını kolay ele vermiyor. Bu konuda şunları söyleyebilirim: Mutlak anlam zaten yok ve bu, şiirin varoluş nedenidir. İnsanı bir anlamın tutsağı kılmak isteyen söylemi sürekli yalanlayan bir Çamurkafa gibi. Bu işleviyle Bilal Tabirhanesi'nin güncellenmiş bir Simgür öyküsü olduğu söylenebilir. Burada kuş sembolleri yerine yazı simgeleri kullanılmış. Bunu gözeterek yazmamıştım, sorunu yanıtlarken düşününce ben de farketmiş oldum. Yani hayatın anlamı hayatın kendisidir, haz arayışın yaşanmasındadır.

Metnin girişik olmasına karşılık yalın dizeler, ikilikler, bölümler; ansal hazlar gibi tadımlıdır. Okurlar bu bölümlerden yüzeysel okumada bile haz duyabilir. Bildik şiir tadını duyumsayabilir. Kastettiğin anlamın ele gelmezliğinin bir nedeni de özdeşleşim mesafesi olup onu aşan, şiirin uzamına giren okura kendini açabilir.

Erkan Karakiraz: "Serhoş"ta da "Bilal Tabirhanesi"nde de okura kılavuzluk eden bölümler var. "Serhoş"taki "esrarı gördüm bugün binmiş gider bir ata", "hasan, osman, hacı ve diğerleri..." ile "sözlükçe" ve "gönderme" bölümü; "Bilal Tabirhanesi"nde ise "okuma kılavuzu" olarak isimlendirilen bölümler ile ara ara karşımıza çıkan dipnotlar, kılavuz görevi görüyor. Okurla sürekli söyleşi halinde her iki kitapta da. Okumayı daha da aksatan, iyice zorlayıcı bir unsura dönüşüyor mu kitapta okura sunulan bu yardım?

Hayri K. Yetik: 'Okuma Kılavuzları ve Sözlük' bölümü tam olarak bu amaçlı değil, aynı zamanda şiirsel. Dolayısıyla ironik ve okuru şaşırtmayı amaçlıyor. Kılavuz,sözlükve şiirin başka türlü olabileceğinin göstergesi. Kalıplaşmış algıyı yerinden etmeye yönelik yapıbozumsal birer deneme oldukları da söylenebilir. 'Okurla söyleşi' terimi yerine 'söyleşim' denmesini yeğlerim. Senin de baştaki sorunda dikkat çektiğin gibi metinler ve göstergelerarası bir deneyim/deneme bağlamıyla.

Erkan Karakiraz: "Okur için açıklayıcı olma" yöntemini, örneğin Enis Batur, bir seferliğine de olsa, ilk dönem şiir seçkisi "Yazılar ve Tuğrular"da, kitabın sonuna yaptığı tüm göndermeleri açıklayan sonnotlar ekleyerek uygula-

mişti. Şiirsel de olsa senin her iki kitabına da açıklayıcı bölümler ve notlar eklemendeki ateşleyici sebep(ler) neydi? Neden gerekliydi bu "eklemeler" ve "çözümleme yardım araçları"? Okurunun metinlerarasılığın tutmazlarına hâlâ hazır olmadığını mı düşünüyorsun?

Hayri K. Yetik: Biçimsel çabamın iki nedeni var. Biri, önceki soruyu yanıtlarken söylediğim gibi yerleşik algıyı yerinden etmek. Bunu yapmadığınız sürece eskiyi bir biçimde tekrarlamış/ikrar etmiş olursunuz. En azından zımnen. İkincisi, yazı, hatta söz aracını ortadan kaldırmak her neyse şiir denilen esinlenmeyi/epifhanyı bunlarsız deneyimlemek/yaşatmak. Yalınlık ve sahicilik ancak o düzeyde olanaklıdır. Simgesel düzenin birer duvar taşı gibi ördüğü engeli aşmak, o kaleye sızmak şiire ulaşmak ister istemez bir mühendisliği gerektiriyor. Metinlerin zor anlaşılabilirliği de bu aslında. Daha kolay mühendislik ötesi şiir.

Erkan Karakiraz: "*Bilal Tabirhanesi*", işin içine görsel malzemeyi katıp onu bir göstere-ne/göstergeye dönüştürmesi açısından ele alınıp "Serhoş"la karşılaştırıldığında, biçimdeki uygulamayı bir adım öteye taşıyan bir kitap. İki farklı grafiğin üzerine alınmış el yazısı notlar, harflerden oluşan logo ve "akşam" sözcüğünün webding fontu sembollerıyla yazılmış hali çıkıyor karşımıza. Metni bu noktaya getiren ne oldu yazma aşamasında?

Hayri K. Yetik: Bilal Tabirhanesi'nin ilk cümlesi "alınırken safrakesem gelenlerden" sözleri metinlerin birer anıklama/canlandırma oldukları göndermesi ardından "keşke tornadan geçmeden öyle uçuşur gibi aktarılabilselerdi" sözleri gelir. Yani gerçekle hayalin karıştığı zihinsel deneyimin yazıya aktarımıdır sözkonusu metin. İşin gerçeği bu. Ve bu deneyimi olduğu gibi aktarabilmenin imkânsızlığı. Görsel denemeler bu imkânsız-

zı deneyimleme girişimi. Olanaklı olsaydı, en azından bilgisayar teknolojisini iyi kullanabilseydim dilediğim üzere, Hafız-1'in devamındaki görsel metin daha gerçekçi olabilirdi, "şiir uykusunda dün gece düş hâlim" ise bir videoyla olanaklıydı. Belki birileri ilerde "şiir uykusunda dün gece düş hâlim"le Derrida'nın différansının da görsel açıklaması olabilecek bir deneme gerçekleştirir. Anlamın harfler, sesler, resimler aracılığıyla kendisini göstermek yerine hep ötelemesini ve ele gelmezliğini anlatmış olurlar. Hazzın sürekliliğini duyumsatabilirler mi bilmem. Ben bunun imkânını ve imkânsızlığını anlatmak istemiştım, birçok şiirsel metnimde denediğim gibi.

Erkan Karakiraz: "Bilal Tabirhanesi"nde, tüm o bozma girişimlerine karşın obsesif bir düzen de gözlemleniyor. Özellikle başlıklarda belli bir düzende ilerleyen numaralandırma düşündürdü bunu bana. Valéry'nin dediğini biraz çarpıtarak yinelerseniz, gerçekten de "biçim, pahalıya mı mal oldu"?

Hayri K. Yetik: Bilal Tabirhanesi'ni için söylenebilecek tam da bu: "Biçim, pahalıya mal oldu." Biçim denemeleri bir düzen takıntısını akla getirebilir ama tam tersidir. Dağılan entropi tasavvuruna sahibim. Yaratıcılık kozmosta değil. Bu izlenime imgenin biçimsel yansıtılması girişimi yol açmış olabilir. Metinlerin de karıştığı düşsel bu söyleşimi ancak bu kadar aktarabildim. Obsesif olanla normal olmayanı kastediyorsanız, evet. Onun ötesinde bence normal daha patolojiktir.

Erkan Karakiraz: Kitabın bütününde, bir döngü tamamlanıyor ancak yine de hikâyeye devinmeye devam ediyor. Eksilteli anlatımın kullanıldığı bölümleri düşündüğümüzde, "Bilal Tabirhanesi", ne ölçüde "kendi kendine yeterliğe" sahip bir metindir?

Hayri K. Yetik: Yaşam sonsuz bir değişimdir. Her öykü her an bir başkasına yol açar. Dolayısıyla tamamlanmış, tam diye bir şey olamaz. Différans bu anlama gelir. Her an hem kendisi

hem başka bir şeydir varlık. Son bölüm Yani'de "geçici bir heves olsun varsın yazı kefenini yurt at, kendinden de soyun, bak gör, konyunda 'ne dense eksik o' seni bekler tayf beyazı, bir dil vaad etmekte, zaman gibi her şeyle ve her şeyinle hemhâl olabileceğin...// böyle arkadaki boşluktan kalan hiçlik gibi dünyanın derdi değil de güzel gelişi..." yeterliliğin olmadığına ilişkin bir itiraf.

Erkan Karakiraz: Hikâyenin gerçekliği içinde, özel imajlar yoluyla, birkaç yerde kendi kişisel hikâyenle bölüyorsun anlatımı. Metni besleyen bir unsur olarak verilen kişisel bilgilerle kitaba konu olan hikâyeye bütünleşip şiirvari öyküler ve öyküvari şiirlerle sarsıcı, hipergerçekçi bir yapı inşa ediyor. Gerçek kişisel bilgiler eklemeyi metnin gerçek hayatla bağını kuvvetlendirmek amacıyla mı tercih ettin? Bu bilgilerin kullanımı, sahne sanatlarındaki Brechtien yabancılaştırma efektinin görevini görüyor kitapta biraz da.

Hayri K. Yetik: Sevgili Erkan, çok dikkatlisin. Tam da böyle. Ayrıca belirtmeliyim. Bu saptamaların beni rahatlatıyor. "Zor metin, anlamadık diyenler" için bir yanıt olabileceği için.

Erkan Karakiraz: Her ne kadar dipnotlarla açıklama getiriliyorsa da okuru en fazla zorlayacak bölümün "şiir uykusunda dün gece düş halim" başlıklı bölüm olduğunu düşünüyorum. Oradaki çoğul dil kullanımı ve dillerarasılık, James Joyce'un "Finnegans Wake"te yaptıklarını anımsattı bana okurken. Metin bu noktada aşkınlaşma halini örseliyor gibi.

Hayri K. Yetik: Amacım aşkınlık değil zaten, içkinlik. James Joyce'un "Finnegans Wake"ine benzetmen de isabetli. Simgesel evrenin gereçleri hem bir olanak hem bir örümcek ağı gibidir. Düşünce ne onlarla ne onlarsız olabilir. Bu ağ, kimi yerlerinden bilinçaltına sınımsız bağlı. Ama dışına çıkabilmek de yine ağ merdiven gibi kullanmakla

olanaklı. Bir açıdan da mekik gibi. Aynı anda diğer göstergelere gidip gelen, "ertelenmiş bir olmaklık, böylece bir kendilik hâli." Olmuş gibi ama olamamış. Hep başka göstergelere muhtaç bir varoluş hâli. Birer maske olan göstergelerin insafına kalmış.

Erkan Karakiraz: "Bilal Tabirhanesi" ile hikâyeyi yedi yıl sonra metne sinen duyarlılığıyla birlikte okura yeniden, farklı bir kurgu ve biçimle sunman, insani olanın bu süreçte daha da eksikliği duyulan bir şey haline gelmesiyle ilintili olabilir mi?

Hayri K. Yetik: "İnsan"ın kendisi göreceli bir kavram. Bir de "ona özgü" anlamı veren takı getirilince yanıtlamak zor. Ben bunu şöyle anlayıp yanıtlamaya çalışayım: Bir, insan da içinde yaşadığı bugünkü kapitalizm de sanıldığı'nın tersine giderek daha vahşileşiyor. Ben de bu nedenle hem "Serhoş"ta hem de "Bilal Tabirhanesi"nde kentlileşmenin olumsuzluklarına direnen insan duygularına terceman olmaya çalıştım. "Serhoş"un kahramanları farkedileceği gibi, evsiz Şenbahriyeli, baba mirasını dostlarıyla yiyip beş parasız bir terkedilmiş eve sığınmış mülksüz Hasan, sisteme isyan eden Osman, düzeni ret eden insanlardır. 'Çıplak hayatlar'ın insanları. Bir başka deyişle hukuk dışı bırakılmışlar. Hafız/Hacı doğulu bilgiler, meyhanesini bir inziva/hermitag ve bir hayrat gibi çalıştıran biridir. Ramadan kızıyla Hayal İstasyonu'nda köprü altında yaşar. Aynı zamanda protest hayatlar. Birer sivil itaatsızlar. Hayal edilecek olursa bunların hayatları gerçek şiir. Bu şiirlerin gerçeğini yaşadım, meclislerinde bulundum. Kalplerinin yüceliğini öylece hissedebildim. Bana kalırsa onlar birer son insan. Nesnelere bağımlılıktan kurtulmuş. Hatta, aynı zamanda ikinci yanıtlımı da içerecek biçimde söylersem, insanların robotlaşmaya başladığı, makinelerin denetimi ele geçireceği/geçirmekte olduğu bir sürecin son uyarısı gibiler.

hiç yaşamamış birinin ölümü

zuhal demir

taviz vermekten daha büyük erdemleri de oldu
kaldırıp koyduk hepsini rafa
istifleyip korkunç hallerini her birinin
güzelin bir karmaşa ligi olduğunda hem fikiriz
meleklerle iç çamaşırı giydirdiğinde bile
felaketlere kader ayarı yaptıran bir sigortacıyla
sabah akşam çay söyleşiriz
beyaz eşyalardan daha beyazı yok
etnik bir kokuyla doyururuz köktenimizi
nasıl uzağız yetişemiyor arzularımız bile
bir link verin bari neresi hiç üzülmemişlik

daha ağır olabilirdi
bir kitapçıya gidip herangi bir dergiden bir şiir okuyabilirdin
ve bu sana her şeyi yapabileceğini vahyeden bir çılgınlık
su motorlarının başında bekleyenlerde bil sıkıntıyı
her gün gaz pedalına basmaktan mustarip politik-acıları
sunayakınvari bir akıl ve sözcük oyunu
oyuncaklarını bize getir onunla kardeş füzeler yapalım
sonrası malum sonrası umudalmaz bir şekilde lovrıns
seni kokundan öteye taşıyan bir tavır var
her dilde ve kültürde hiç değişmeyen titreşim
o kadar çok öğreniyoruz ki birbirimize katlanmaktan
yolda otobüste gece kulübünde hastanelerin acillerinde
kahvane tuvaletlerinde sakinleştirici gibi amonyak
ve sigara dumanı
boktan bir haldeyiz ama
daha ağır olabilirdi

sesin içinde yaşayan biriyim
kapıda bekleyen gitmenin sesi
nazik çekingen naif
şemsiyede biriken ses gök gürültüsü
sert sancılı bir kabulleniş
sanılır ki fazla olan her şey berekettir
ama değil

bütün bu seslerden olma biriyim
ne birinden ne de hepsi
duymadığın sadece bu
bir hayatı olsun diye anlamın.

dan biri saksofoncu WayneShorter'ın "E-MANON" adını verdiği 3CD'li çalışması... Müzik dünyasına 1959 yılında Art Blakey's-JazzMessengers topluluğunda katılan Shorter, en son 2013 yılında "WITHOUT A NET" adlı kozmos dünyasından esinlendiği müzikleriyle karşımıza gelmişti. 10 kez Grammy Müzik ödülünü kazanan sanatçıya bu albümünde,piyano'da: DaniloPerez, bas'da: John Patitucci, davul'da: BrianBlade ve 34 çalgıdan oluşan Orpheus Oda Orkestrası eşlik ediyor. Üç CD'den oluşan bu çalışmasında ayrıca RandyDuBurke'ünillüstrasyonlarından oluşan ve öykülerini Shorter'la Monica Sly'ın yazdığı 84 sayfa bir kitap da yer alıyor. Doların bugünkü kuruna bakarsak, oldukça pahalı ancak çok önemli arşivlik bir CD bu... Eh tabii, tavsiye ederim.

Değerli okurlar, cazseverler,

Sizlere sunacağım son caz albümü "ESPRESSO"... 31 Ağustos'ta piyasaya sürülen piyanist - besteci ve aranjör Bob James'in bu çalışması, yıllar sonra Trio (üçlü) formatına döndüğü bir albüm... Bas'da genç sanatçı Michael Pallazolo, davulda da eski toprak BillyKilson yer alıyor. Bu üçlü geçen yıl Ekim ayında Blue Note kulübünde sahne aldıktan sonra kimyalarının uyuştugu anlamış ve hemen stüdyoya girerek bu albümü hazırlamışlar. Albüme adını veren Espresso ile bir başka parça James'in bestesi... Diğerleri arasında FatsWaller'ın "A-INT MISBEHAVIN" ve Grover Washington Jr.'ın "MR. MAGIC" var... Ben, Bob James'i ve onun ünlü FOURPLAY grubunun çalışmalarını çok severdim. Hele İstanbul'da tanışıp, konuştuğuktan sonra daha da sevdim...

Eeee, benden bu sayıda bu kadar... Umarım sizlere biraz yön verebildim...

ülkem ve örs

ismail çekirge

Dağları göğşe değiyordu ülkemin
Tahta surlarımızın arkasında

Yağmuru beklerdik
Gök düşerdi alınlarımıza

Rüzgâra uçmayı öğretirdik
Nehirlere büyümeyi

Gün batımından alırdı rengini atlarımız
Toprağımız çiçekten

Sonra demir aldı tahtanın yerini
Örs hâlâ dövmekte bizi

dinozor

büşra kayhan

sen hangi ilmekte
teni dövölmüş çınarsın
ah, yıllarına ben düğüm
kalbimde manolya

filizleniyor sesimde öfke
böyle olmamalı
ki ben öldürmemiş miydim
hasretimde sabrı

sen bir dinozor
tarihte düzölmüş
sirtında çizik ateş
ürkek telaş

sonsuz dek yok musun şimdi?

aklıminiplerine
salıncak kurduk
sen ve biz
ve sen
ve biz
miyiz şimdi?

kapat gözlerini, buluşalım

zaman uçsun
yarımkonsun martı sokağa
bütün şimşekler
ve bütün aziz nidâlar
bütün peygamberler konuşsun
ve yalanlar
ve dünya
bize
göre
değil
-miş

kapat gözlerini
rüyalarda buluşalım...

lesfleursdu mal

elçin sevgi suçın

sen gidince birden sivilaştı dünya
ayaklarım birden bir yokluğa bulandı

ağır ağır batışını izledim zamanın kızıl
bir deniz gibi ufukta. ağır ağır battım ben
de ağzımda mor çiğlik
şehirlerin ses geçirmez bataklıklarında kimseler
duymadı. yalnız melekler sağ ve sol omuzlarımda

ışıklı kalemlerle. uzun çizgiler çizdiler şeffaf bir defterin
çilek kokulu sayfalarına:

yukarı
aşağı
yukarı
aşağı
yukarı
aşağı

ve düz çizgi. sesim miydi kalbim miydi yoksa sen miydin
düşen zümrüt yeşili bir damla gibi çizginin sonuna.

sonrası beyaz bir karanlık zifiri
sonrası hiçbir şeyin arafında benle ben
oturdum bekliyorum. bir çarpışma. bir karşılaşma. bir füzyon
delirium. içinden bal ve süt akan ırmaklar kıyısında alabildiğine yeşil
alabildiğine saf kristal bir yalnızlık içinde. zamanın kızıl gözlü fetüsüyüm

perdeyi yırtma teşebbüsü bir
perdeyi yırtma teşebbüsü iki
perdeyi yırtma teşebbüsü üç
halâ buradayım. halâ dalları meyve dolu bir ağacın altında
uzanmış bakıyorum tantalosun üzüm rengi omuzlarının üstünden

yeryüzü bize çok uzak
denizini arayan ırmak. yuvasını kuran kuş
gün ortası birden çatlayan nar ve baudelaire'in can sıkıntısı

ağzında bir saman çöpü kumları eşeliyor nuh
havva bir yaprak daha koparıyor incirden
benprometheus'u kışkırtıyorum
ateşle aramızda tekengel tanrı. lesfleursdu mal

sen gidince sevgilim
elmayı koparmaktan başka bir yol kalmadı
kaburgadan bir dünyada bilmiyorum başka ne yapılabilirdi?

ayşe özgür aydoğan

özgür sinema 12

frida

"Bu bitmek bilmez bir can çekişmeden ibaret olan yaşamımla ilgili olarak şunları söyleyebilirim:

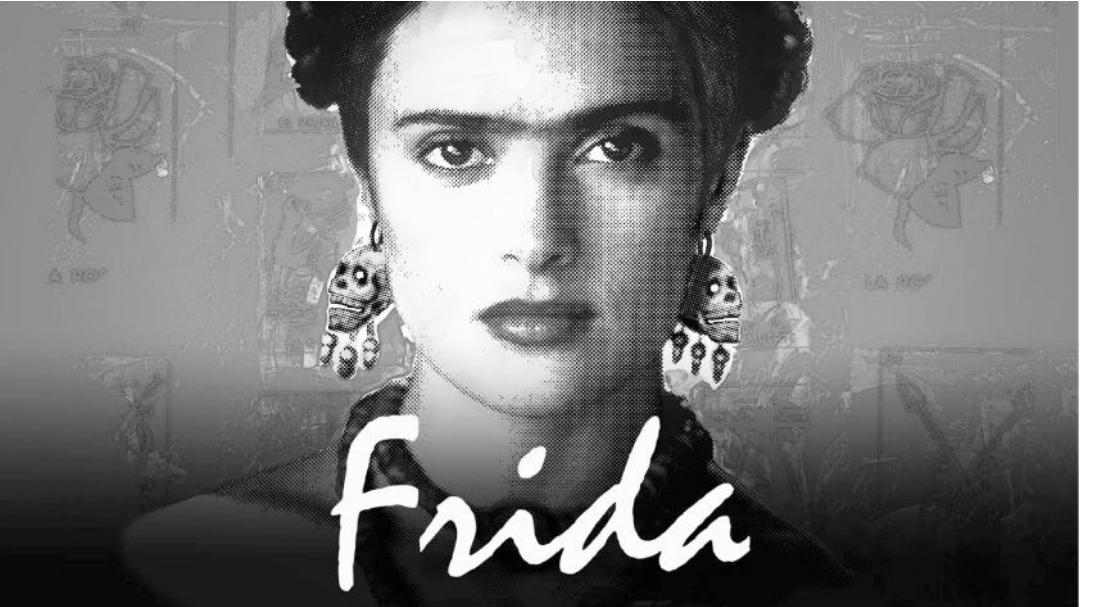
Ben uçmak isteyip de uçamayan bir kuş gibiydim."

Yaşamı boyunca büyük acılar çekmiş olup acılarını resimlerine başarıyla ve büyük bir tutkuyla yansıtmış bir kadın olan Frida Kahlo'yu konu alan biyografik filmi yine başarılı bir kadın yönetmen, Julie Taymor çekmiş. "Acrossthe Universe" filmiyle adını duyuran yönetmen, filmi grafik ve kuklacılık yetenekleriyle de süslemiş.

2002 yılı yapımı film, FridaKahlo (Salma Hayek) ve Diego Rivera'nın (Alfred Molina)

aşkına odaklanıyor. Film, Frida'nın Diego ile ilk diyalogunu yaşadığı sahne ile başlıyor. Henüz genç bir yaşta ağır bir tramvay kazası geçiren Frida, yaşamı boyunca topallamak zorunda kalır ve bu kaza yüzünden 32 ameliyat geçirir, büyük fiziksel acılar çeker. Ancak asıl acıyı kendisi gibi Meksikalı olan ve kendisinden 20 yaş büyük, ünlü ressam Diego'ya âşık olduğunda çekmeye başlar. Frida, 1929 yılında Diego ile evlendiğinde, Diego'nun kadınlara ne kadar düşkün olduğu konusunda yeterince bilgi sahibi değildir. Ancak Diego'yu tanıdıkça; onun tek eşli olmayacak kadar kadınlara düşkün olduğunu fark eder. Başlarda oldukça masum olan Frida'da zamanla Diego'ya sadık kalmayacaktır. Hem başka erkeklerle birliktelik olur, hem de kadınlarla eşcinsel ilişkiler yaşar. Biseksüel olan Frida, bunu saklamaya gerek görmediği gibi resimlerine de yansıtmıştır. Frida, Diego'dan sadakat değil dürüstlük istemiştir. Ancak Diego bunu başaramaz. Yine de Frida'nın Diego'ya olan aşkı hiçbir zaman bitmez. FridaKahlo, bu nedenle çektiği acılar için şu yorumu yapar: "Yaşamımda iki büyük kazadan dolayı acı çektim. Bunlardan biri üzerimden geçen tramvaydı. Diğeri Diego oldu."

Frida ve Diego'nun paylaştıkları tek şey aşk

değildir. İkisi de Meksika Komünist Partisine üyeydiler. (Daha sonra, önce Diego arkasından Frida partiden ayrılacaktır.) Frida politikayı yakından takip eder ve koyu bir feministtir. Doğal olarak filmin politik bir tarafı da var. Film, Diego ve Frida'nın 1930-31 yıllarında ABD'ye yaptıkları geziyi de seyirciye aktarıyor. Nelson Rockefeller, Diego'dan Rockefeller Merkezine duvar resimleri yapmasını ister. Ancak Rockefeller'ın Diego'dan yaptığı duvar resimleri arasındaki "Lenin" portresini çıkarmasını istemesi üzerine Diego bunu reddeder ve Meksika'ya geri döner. Aslında yönetmen burayı yeterince vurgulamamış. Diego'nun kapitalistlerin başını çeken Rockefeller'a karşı dik duruşunu daha net vurgulamalıydı. Çünkü Frida ve Diego sadece aşklarıyla değil, sanatlarıyla, dik duruşlarıyla ve politik görüşleriyle de daima ses getirmişlerdir. Kahlo, A.B.D. yaşamını hiçbir zaman sevmemiştir. Orada kaldığı süre boyunca memleket hasreti çekmiştir. "Elbisem orada asılı" adlı tablosunda çektiği memleket özlemini resmetmiştir. Ne yazık ki yönetmen filme Frida'nın kapitalist A.B.D. düzenine karşı duruşunu ve eleştirilerini aktarmamış.

Frida ve Diego 1933'te Meksika'ya geri dönerler. Ancak Meksika'da Frida hiç beklemediği, kendisine büyük acılar yaşatacak olan bir sürprizle karşılaşır. Diego ile beraber taşındıkları evde kocasını kız kardeşiyle birlikte görür. Pek çok kadınla aldatılmış ama yine de dayanmış olan Frida buna dayanamaz ve Diego ile ayrı yaşamaya başlarlar. Aradan zaman geçer. Aynı görüşte oldukları hatta hayranlık besledikleri LevTrotsky'yın (GeoffreyRush) Meksika'ya gelişiyle yeniden bir araya gelirler. Frida, Diego ve Trotsky çifti birlikte zaman geçirirler. Trotsky, bir dönem Lenin'in sağ kolu olarak çalışmış ancak Stalin ile ters düşmüş bir kişidir. Diego'da Stalin'in sanata müdahale eden görüşleri nedeniyle onunla ters düşmüş ve bu nedenle Meksika komünist partisinde ki aktif görevinden

ayrılmıştır. Frida ve Diego, Trotsky'ye destek olmaktadır. Bu süreçte Frida, Trotsky (GeoffreyRush) ile kısa süren bir ilişki yaşar. Daha sonra, Trotsky, Stalinist ajanlar tarafından suikaste uğrayacaktır. Ancak yönetmen bu filmi çekerken çokta suya sabuna dokunmamış ve önemli olmasına rağmen bu tarihi ve politik olayları ıskalamış. Böylesine dolu bir yaşamı çok daha etkileyici aktarabilirdi.

1940 yılında FridaKahlo ve Diego tekrar evlenirler. 1953'te sağ bacağı kesilen Frida 1954'te yaşama veda eder. Sadece Diego'dan çocuk sahibi olmak istediğini söyleyen Frida, 47 yıllık bu kısa yaşamında hamile kalır ama çocuk sahibi olamaz. Bedeni buna izin vermez. Film de Frida'nınceninli oto portresi düşük yaparken çektiği acılarını yansıttığı bir başyapıt olarak önümüze çıkıyor. Zaten FridaKahlo'nun en ünlü portreleri aynı zamanda en çok acı çektiği dönemlere ait. Aylarca bedenini kaplayan bir alçıyla yatağa bağlı kaldığı dönemde Frida , tavana astırdığı bir aynaya bakarak portrelerini yapmıştır. Resme olan tutkusu nedeniyle vücudunda ki alçısının her yerine resimler çizmiş ve böylece kendi bakışıyla bu vaziyetini bile güzelleştirmiş, anlamlandırmıştır.

Dünyada hem başarılı bir sanatçı, hem politik ve dik duruşuyla tanınan Frida'nın filmde en çok aşkıdan söz ediliyor. Elbette ki Frida'nın Diego'ya olan aşkı çok büyüktür. Ancak Diego'nun sadakatsizliği ve Frida'nın biseksüelliğine fazladan vurgu yapılmış. Bununla beraber pek çok tarihi olay, önemli kişiler ve siyasi olaylar filme yansıtılmamış. Yine de büyük bir aşkın, tutkunun ve acının anlatıldığı; latin müzikleriyle ve muhteşem resimlerle harmanlanmış bu film izlemeye değer.

Yönetmen	: JulieTaymor
Oyuncular	: Salma Hayek, AlfredMolina, GeoffreyRush
Tür	: Biyografik, Dram
Ülke	: ABD, Kanada, Meksika

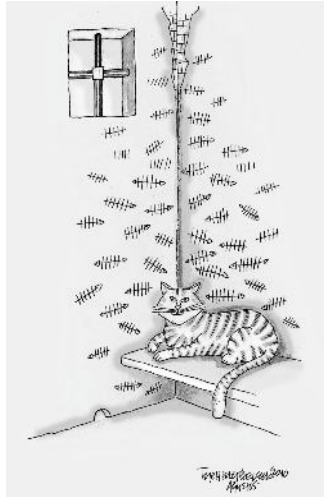
muharrem sönmez

bir haftalık pazar parası

doğadan bakarsanız tepenin üzerindeki eğri kaya
rüzgarlı bir günde sayabilir her türlü acınızı
bu coşkun gökyüzü birden durulabilir
tam kırk bir gün yaprak kıpırdamaz bir yazı
sadece bir gölgeyle geçirebilir

kafamdaki uğultuyu susturabilir bir başka kalbin sesi
ne kadar var o kadar insan
kendimi bulabilirim bir tiyatronun bekleme salonunda
kuyrukta geçen zamanın yürek burkan bakiyesi
birle birin toplamı bir
ve bir kadın bir başka kadına söylenir
-canım ben de gelirdim ama
o bilet benim bir haftalık pazar param-

nereden bakarsanız bakın tepenin altındaki kemikler
güneşli bir günde pişman edebilir her türlü bahanenizi
bu coşkun göğsünüz aniden durabilir
tam kırk bir gün dudak kıpırdamaz bir yazı
sadece bu ezgiyle geçebilir güzel günlerden kalma...

desen: mehmet selçuk

sadık ay

sirvan erciyes yazını

Şirvan Erciyes, sakınımsız bir kalemin yol açabileceği her şeye, yaratabileceği her düşü, uzamını beklentisiz çocukluk anlarından alan uzun bir zamana yayıyor yazın kültürünü.

Bazı yazarlar tanrı dilinde konuşuyor; insana yaratmayı açmak ya da açmamak, yarattığı kahramanlar izleğinde anlaklara kosmosun çetrefil bilinmezini bilindir kılmak, kelamlarında vuku bulan müjdeyi anlaşılır kılmak çoğunda sahip olunan bir yetenek değildir. Bu uğurda ıstıraplara katlanmak, kanamak pahasına kendini aşmak ve insan ötesi girizgahlarda baş dönmesine tutulmadan durmak gerekir; tuzuna burun gerekerek denizlerin, tozanlarına el açarak evreni çölmün... Bozkırın ve çölün kadını Şirvan Erciyes'in serüveni de yazmak kadar eski bir geçmişten geliyor.

Yazının serüveni, başta Zigguratlarda tanrılar adına ticaret yapan, ilksel tefecilik kurallarını yazan ve para yerine geçen her şeyin değişimini-dolaşımını sağlayan rahipler tarafından kaba bir işçilik ve kolaycılığa dayanıyor da olsa yazının evrimi, kendiliğini buluşu ilk olarak savaşlara son veren ve kanları durduran başş antlaşmalarının, savaş destanlarının ve tanrıların hikmetlerini anlatan kutsal metinlerin sonradan evrileceği şiir dili ile mümkün oluyor. Yazının biçimsel kaygıları ve dilin aldığı yeni karmaşa edebiyata borçlu bütün gelişimini. Tanrıyı anlatan bütün kitaplar ve ilahi metinler insan dilinin edebî kaygıları ilk keşfiyle başladı.

Bazı yazarlar tanrı dilinde konuşuyor ve duru bir içtenlikle insanın içini açıyor; gözyaşı ve azizlerin acıları ya da karamsarlık bulutlarını dağıtan neşe yağmurları...

Şirvan Erciyes yazını bunun sağlamlasını daha en başta, "Eşik Dergisi"nin 1992 yılı haziran ayına tarihlenen 2. sayısında, "Bir Çöpün Hikayesi"

(henüz 19 yaşındayken) öyküsüyle ispatlıyor.

Yazın serüvenine ara verdiği on yıl gibi uzun bir sürenin sonunda eleştiri ve deneme türünde kaleme aldığı yazılar dışında, zaman zaman öyküler ve pek yayımlamadığı şiirler ile edebiyatın her alanında kendinden bir doku bıraktığını; yalansız kurguları ve ince mizahına eşlik eden şiirsel dili, anlatım içinde sarmallanan anlatım modeli ve 'taşra kadını', Türkiye hallerini, darbeler ve patriarkal hegemonya içinde kadın-erkek iletişimi veyahut inceliklerine bakmadan kadını kendine tabi kılan erkek egemen zihniyetini, plütokrasinin dinamiklerini, devletin katı yüzünü, insanın babarlığını ve insanın bitmeyecek umutlarını sade bir dil, sade bir kadın ve mekanik bir yargıdan, dilin kalıplarından uzak ele almasıyla adının güçlüğünü daha şimdiden ispatlar nitelikte yazın ürünleriyle kendinden söz ettiriyor.

Yazın serüvenini eleştiri ve deneme ekseninde sürdüren yazarın, Heyamola Yayınlarından çıkan "Kentler" serisinin Bir Nefeste Kayseri dizisinin ilk kitabı olan ARGINCİK Açık Kapılar kitabı, kişisel bir tarih anlatısı niteliğinde kaleme alınmış olmasına karşın, yazarın kaleminin öykücü yanı güçlü gözlem yeteneği ile birleşince, katıksız bir kurgu tadı bırakıyor okurun belleğinde; yazılan her şey ette ağrısını uzunca zaman bırakacak kadar gerçek

Kitap, kıskanmak nedir bilmeyen küçük bir taşra kızının gözüyle, hızla değişen siyasal ortamın gölgesinde unutulmuş hayatları, göçleri, geçim derdinin insanların arasında yarattığı iletişimsizliği, sendikal örgütlenmelerin darbe sonrası değişimi, taşra erkeklerinin ve erkekleştirilen kadınların birbirlerine ve kadınlara karşı olan tutumlarını, kavrayışlarını; bir ilkokul kitabının daha yeni serpiyen bir çocuğun yaşamında neden olacağı değişimi ve bu kız çocuğunun büyümesi ile eş zamanlı olarak küçük bir köy düzeyindeki kentin büyümesini, büyük bir şehre evrilişini; yine de bazı bağınazlıkların bütün mekânsal ve teknolojik gelişmelere karşı direnmesini anlatan, okurken yüzünüzde tebessüm ve hüznün bırakacak bir kitap.

Bir edebiyat eleştirmeni, öykü yazarı ve tarihçi olarak gizlisinde saklı şairliğini daha ne kadar inatla koruyacağı şimdilik bir muamma olarak kalacak gibi.

üşüntü

ömer özdemir

Çok soğuk gördüm.
Çok üşüdüm.
Doğuda, batıda, güneyde, kuzeyde.
Her yeri göremesem de dünyanın her yerinde
yaşamış bir insanın gezginliğiyle, her yerde üşüdüm.
Bir ağacın gölgesinde de üşüdüm,
Kavuran bir güneşin en içten sıcaklığında da üşüdüm.
Tüm soğukları yaşayan bir insan olarak,
Tam olarak bir insan sayılamasam da bir birey olarak,
Doğanın bir parçası olarak,
Üşüdüm, üşüdüm, üşüdüm.
Sonra, çok sonra anladım asıl gerçeği.
Asıl üşüdüğüm zamanı hatırladım bir anda.
Hayır dedim kendi kendime, hayır!
En zifiri soğuğun, bir insanın yüreğinde yer edinmemek,
Damarlarından bir yastık, kanından bir yorgan elde edememek,
En zifiri üşümenin de o yüreğin dışında kalmak,
O yürek üşümesin diye uğraşırken,
Buz kesilmek olduğunu.
Üşümek fiziksel değildi,
Üşümek başlı başına bir ütopyaydı.
Asıl zifiri soğuk, asıl zifiri üşümek;
Kendi kendine buzullara hapsedilmeye boyun eğmekti.

Biyografi

1 Ocak 1994 tarihinde Şırnak'ın Beytüşşebap ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde tamamladı. 2015 yılından bu yana İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi'nde Özel Eğitim Öğretmenliği okuyor.

mustafa dursun

2018 kegev sunullah arısoy edebiyat şiir ödülü sahibi beytullah kılıç ile toprağın şiiri hakkında

Beytullah Kılıç, Denizli doğumlu öğretmen bir şair.2007-2011 yıllarında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinden sınıf arkadaşım. Beraber arşınladık sıraları, yemekhane masalarını, kütüphane koridorlarını ve tabii evinin bulunduğu sokağı-bu sokak Balıkesir Cezaevine çıkan ironik bir şekilde adlandırılmış *Hür Sokak*'tı;o sokakta o mahallede şiir dolu gençlik sohbetlerimiz, uzun uzun poetik okumalar ve şiire dair paylaşımlar...

Beytullah Kılıç hem okulda hem de sosyal hayatta başarılı biriydi. Tüm bölümden ilk sene de memurluk sınavını ve yüksek lisansı kazanan tek kişiydi. Okuldayken derslerimizin üstüne dergileri, kütüphanelerden kaynakları koymak suretiyle edebiyat hummasına tutulmuştuk. Ona koştığımız zaman bir elinde sünger nemden kararan duvarı temizliyor olurdu. Beytullah bize göre daha oburdu okuma konusunda. Masasının üstünde öğrenci rahatlığı değil de bir dergi editörü dağınıklığı olurdu hep: Okunanlar, altı çizilenler, üstüne koyulması gerekenler, yanına parantez açılanlar ve bizle paylaşacakları; engebeli bir araziye andıran masasında mum lekeleri... Bir şair böyle işte dolu bir masadan ve rutubetli bir odadan doğuyordu.

O günden bugüne Beytullah Kılıç edindiği, takip etmekten zevk aldığı dergilerde görünmeye başladı. Şiirler, yazılar, eleştiriler... Bana göre belki daha erken ama bir biyografi oluşuyordu. Önce Ali Rıza Ertan Jüri Özel Ödülüne layık görüldü ve şimdi de "**Dip Kuruntu-su**" adlı dosyasıyla Sunullah Arısoy... Gelin şu yolculuğu kahramanından dinleyelim.

"...gözümü kurpsam kokusu susuyor uzakların

bir damla soluyor gözümde

beni burada hızlı bir şiirle kasise girerken bulacaklar"

Mustafa Dursun: *Sevgili Beytullah, seninle Necatibey'de başladı duraksız yolculuğumuz. O günkü saydamlığımız mı diyeyim şiire çok kolay bir pencereden baktığımızı düşünüyoruz. Başlarken o günkü şiir algını ve geldiğin noktadaki bakış açını açıklayabilir misin?*

Beytullah Kılıç: Evet, şiir ile sürekli iç içeydik fakat o günlerde bizim için nicelik sanki daha ön plandaydı. Önce bunun bir ilk gençlik çalkantısı olmadığını kendimize kanıtlamamız gerekiyordu. Belki de bu yüzdendir seçtiğimiz pencere.

Sorunun ikinci kısmına gelecek olursak, her ne kadar Balıkesir, şiirin "taşra"sı olsa da kendi tenhaliğımdan ilk defa çıktığım için "şehir" denilen kavram karşısında bocaladığımı gördüm. Bu bocalama o dönemki şiir algımın temellerini oluşturdu. Fakat takdir edersin ki kıstıtlı imkânları olan bu şehirde başladığımız "i-yi şiir" avında yaptığımız okumalar, bizim çizdiğimiz düz yolun kıyısından köşesinden tutarak çalkantılı dönemeçlere dönüştürdü. Amacım(ız) neydi? "Niçin şiir?" sorusunun cevabı "ayak uyduramamak" değildi artık. Bu noktada kendime soyut varlıklar edinmeye çalıştığımızı; böylece kentliliğin bir parçası olmaya çabaladığımı hatırlıyorum. Yüzüme tuttuğum sevincin bu yeni ortam içinde hep eğreti kaldığının farkındaydım. Şimdi geriye dö-

nüp baktığımda Şeref Bilsel'in Yalnız Şiir* isimli eserindeki şu bölüm sık sık aklıma geliyor ve notlarım arasından paylaşmak istiyorum:

"(...)Egeli -pek tabii İç Egeli de- şairlerin şiirlerinde "r" ünsüzü baskın bir yer tutmaz. Serttir "r": titrektir; Nazım'ın deyişiyle tekerlek gibidir, girer kelimelerin altına kaldırır götürür cümlemizi. Buna karşın Kuzey Doğu Anadolu'da en baskın sestir "r": Fakat bu bölgede de "ç" sesine iltifat edilmez. Çiçek, çocuk gibi kelimeler; gülle, karanfille, oğulla geçştirilir.(...)"(s.90)

İşte, görüldüğü gibi imkân kavramının dışına çıkarak şiir dilimde değişimler yapsam da ben Dünya'ya 28 harfle gelenlerdendim. Ağzımın oyuklarında "r" yoktur benim. Bu noktada hep bir "ait olamama" duygusu içimi geceye kırıyordu. Bilirsin ki üniversiteye başladığımda 17 yaşındaydım. Bir taraftan da ekonomik anlamda yokluk, var olma rekabetinde insanı kendine hapsedebiliyordu. Böylece şehir kavramının maddiyatla iç içeliği; almadan vermeyen özelliği... Tam burada yeni bir "var olma" sunuyordu bana şiir. Bu sunulanı yorgun yaz günü ırgatlıklarıyla besliyordum artık. Şiirin mücadeleye açılan kapısını kendi hayatımda bulmuştum. Elbette bunda ilk çocukluk yaşantılarımın payı büyüktür. Toprak emekçisi bir aileden geliyordum. Ben de bu emeğe omuz vermeyi neredeyse yürümekle aynı zamanda öğrenmiştim.

Sonrasında ne oldu? Üç yıl sürecek olan Erzurum- Karaçoban macerası başladı. İlçenin yatılı okulu... Asıl şekillenmeyi burada yaşadım diyebilirim. Oradaki insanlar bir yandan var olmayı, hatırlanmayı arzularken bir yandan da kendi köklerinde olmanın mutluluğunu yaşıyorlardı. Kendi sürecimin tersini onlarda görüyordum. Var olmuştum belki ama köklerimden uzaktaydım. Sorunun şehir değil kökler olduğunu orada fark ettim. Sayılı gündü. Ama orda yaşlanıp öleceğimi

sandım. Yeni dağ adları öğrendim. Yeni kelimeler... Oralı olmayı denedim. Benzemeyi... Dış dünyada zaman işlemeye devam ederken ben zaman kavramını durdurmuş gibiydim. Adaleti yeniden tanımladım kendime. Kaybedeceğim veya kazanacağım hiçbir şey olmayacağını bilerek... Böylece nesnel olabilirdim.

Yatılı okulda öğrenci olmuştum. Fakat öğretmen olmanın daha zor olduğunu burada öğrendim. Hayat için zaman azalırken şiir için çoğalmıştı. Düşünmek için... Kış ayazını ve bahar bulutlarını kendi uzaklarımla tartıyordum. Ve sonuç: Köklerimden çıktığım gün, kalıcı bir hasardır bende. Karaçoban Güvendik Mahalle Mezarlığına bakan masam ve pencereimde hayat yavaşlarken şiir hız kazandı. Haftada bir gün gelen kargo ile beslemeye çalıştım şiir damarımı.

"...siz aynı türküyle defalarca oynadınız iki kaşuk mesafesi birleşmelere

ben uzun ayırlıklara çıra yaktum..."

M. D.: Şiirini önce Ali Rıza Ertan Ödülü (Jüri Özel Ödülü) ile şimdi de KEGEV Sunullah Arısoy şiir ödülü ile taçlandırdın. Bunun sana verdiği övünç yanında getirdiği sorumluluk var mıydı? -Bu soruya ek olarak- Ödül töreni için Kuşadası'na gittiniz. Tören nasıldı, program nasıl geçti, neler söylemek istersin?

B. K.: Ödüller konusu farklı yönlerden her zaman tartışıldı. Fakat sorumluluk noktasında bu konuyu konuşmak en doğrusu sanırım. Hislerimi olduğu gibi paylaşmak istiyorum. Tabii düşüncelerimi de... Ali Rıza Ertan Şiir Yarışması Jüri Özel Ödülü ilk heyecanımdı. Öncesinde 2011 yılından başlayarak acemilik kokusuyla çeşitli yarışmalara dosya gönderdiğimi belirtmeliyim. Ama her gönderdiğim dosyanın bir önceki dosyadan şiirsel anlamda önde olması benim için çok önemliydi. Aynı çorbayı sulandırıp sulandırıp ısıtan biri olmak istemedim. Gerek Ali Rıza Ertan Şiir Ödülü'nde gerekse KEGEV Sunullah Arısoy Şiir Ödülü'nde dışımdaki sevinçten daha büyük olan şey içimdeki so-

rumluluk olmuştur. Her iki ödülde de tanıştığım-konuştuğum insanların ilk tepkisi "Daha çok gençsin." şeklinde oldu. Hatta her iki ödülde de espiyle karışık "Aaa bu daha çocuk!" cümlesini duydum. Düşündüğümde bu tepkilerin sorumluluğumu daha da büyüttüğünü ifade edebilirim. Erken çıkılmış bir yol varsa gidilecek mesafe uzun demektir. Bu da benim almam gereken yol-sorumluluğun- uzun olduğunun göstergesidir. Fakat yola erken çıktığıma göre bu sorumluluğun üstesinden gelmeye kararlıyım demektir. Şiir beni utandırmamasın. Az konuşup çok dinliyorum, çünkü hayat en iyi öğretmen. Taşması için önce dolması gerekiyor sonuçta. Bu sorumlulukları yerine getirmek için daha fazla okuma açılışıyla sarılıyorum edebiyata. Tüm bunların yanına KE-GEV'in verdiği aile tadını eklemesem ayıp etmiş olurum elbette...

M. D.: *Dip Kuruntusu neydi tam olarak, dosyada sureti belirsiz bir hasmın var. O düşünman nedir ve ona karşı dile getirdiğin neydi?*

"...şimdi bir kürdan tüm sokaklar içime..."

Bu soruyu cevaplamaya bambaşka bir noktadan başlamak istiyorum. Toplum bize farklı roller biçer. Bunu toplum tek başına yapmaz. Bu roller biçilirken biz de çorbaya tuz koyuyoruz elbette. Bana biçilen rolleri ya da kazandığım rolleri terk edememe hastalığı var bende. Çünkü bulunduğum her şarttan bir parçayla kalmak istiyorum hep. Şu anki görevim öğretmenlik. Hiçbir ekonomik beklenti içine girmeksizin bir yanım tarım işçiliğine devam etmek istiyor, diğer yanım tütüncü dedemle lüks lambası işiğında tütün dizerken bir yanım da çoban dedemle ağıl süpürüyor. Ağaçlardan kaşık, kepçe, bardak oymaya başladım. Bir rol edindim. Bunu içimden gelerek de yaptığımı belirtmek isterim. Rol edinmek için değil. Dil kurdum köklerle. Benimle kalsın istiyorum oymacılık da. Babam kekik, adaçayı

üreticisi. Yazları destek oluyorum hasat zamanı. Bir çiftçiyim aynı zamanda. Benim kuruntum şartların rollerimi; dolayısıyla köklerimi benden çalması. Benim için "dip" beton duvarların içine sıkıştırılmış bir hayat olmuştur. Sosyal statümü oluştururken köklerimi de yanımda taşımak istiyorum. Bu korku, benim mücadele edişim karşısında bir kuruntudan öteye geçemiyor. Genel olarak toplumca kabul gören statünün bende değer görmesi mümkün değil. Alain de Botton "*Statü Endişesi*"^{***} eserinin "*Tanımlar*" bölümünde şu cümleler ifademi destekler sanırım: "*Tarih boyunca toplumların yüksek statüye layık gördüğü gruplar çeşitlilik göstermiştir: avcılar, savaşçılar, köklü aileler, rahipler, şövalyeler, doğurgan kadınlar. Batı'nın statü anlayışı (burada tartışmaya açtığımız, belirsiz ama bir o kadar da anlaşılabilir bir alandır bu) 1776'dan bu yana giderek artan bir oranda maddi başarıyla bir tutulur olmuştur.*" Bende bu tanımı tersine çeviren bir duygu: Maddiyatın dışında beni var eden her şey benim bir parçamdır. "*Dip Kuruntusu*" ise bu statülerin elimden alınarak dört beton duvar arasında kentleşme; benim ifademle kendi köklerime yabancılaşma kuruntusudur.

"...beni bir sümbülün kuru ayazında

toprak damlara çoban eyledin çocuk(luğum)..."

M. D.: *Beytullah Kılıç'ta Çiğdem Sezer'in ödül töreninde değindiği doğa algısını toprak teması ile de açıklayabiliriz. Ben sendeki toprak temasının geleneğimizdeki ölüm mesajı ile ilgili olduğunu düşünmüyorum. Sahi neydi, seni toprak damlara çoban eyleyen çocukluk ve toprak demleri?*

B. K.: Toprak ve ölüm bende kesinlikle bir araya gelemez. Toprak bende sonsuzluğun bir işareti olarak şiire dönüşmüştür. Sadece bu "an"ı kapsamaz. Toprak analitik psikolojinin de belirttiği gibi toplumsal bilinçaltının en iyi aktarımcısıdır. İnsanın toprakla olan kesintisiz

ilişkisinde kendime bir yer bulmak, benim için büyüydü. Bu büyüü korumak ve bu büyüye kendimden bir şeyler eklemek niyetindeyim. Çocukluk ve toprak demlerimi anlatmaya başlamadan Carl Sagan'dan şu alıntıyı yapmak istiyorum. Böylece anlaşılır olabilirim: "(...)İçinden çıktığı bitki ile toprak arasında ne denli bir ilişki varsa, kişisel sebepler ile sanat yapıtı arasında da öyle bir ilişki vardır. Yetiştığı ortam hakkında bir şeyler bilirsek, bitkinin bazı özelliklerini elbette daha iyi anlarız;(...)"(s.314)***

Denizli, ova ile dağ sırasının arasında kuru- ludur. Fakat benim büyüdüğüm topraklar, Denizli'nin kuzeyindeki Çökelez Dağı'nın eteklerinde kalır. Merkeze bağlı en uzak yerleşim yeridir. Dyonisos'un vatanına yakındır. Denizli'ye bir saatten fazla süren 43 km'lik yol... Dağların tepesinde, 1000 rakımlı, geniş bir plato... Her ne kadar son on yılda yaşam şekli çok değişse de tütünün içine açtım gözlerimi. En eski anılarım ile rüyalarımın kesiştiği noktada hep tütün var, lüks lambası, tütünün acı kara zifti, naylon çadırlar, dedemin taş duvarlı toprak sıvalı damı... Anılarımın korkulara karışıp rüyayı, anıyı ve korkuyu ayırt edemediğim; bilincimin başladığı o bulanık noktadır çocukluk mitim. İnanç ritüelleri zayıftır toprağımda. Fakat mücadele kat kat fazladır ekmek için. Çünkü "aslanın ağzı" başlar orada. Küçük pınarlar olsa da sulanabilir topraklarımız çok azdır. Görerek ve yaşayarak öğrendiklerim toprağın atalarımıza öğrettikleridir aslında. Hangi çam ağacının altında daha çok mantar çıktığını büyüklerimden öğrendiğim günler hatırlıyorum. Bu bilgiyi saklıyorum baharlarıma. Öğrendiklerimi yaşıyorum hâlâ!

Dediğim gibi kısa zamanda çok şey değişti. Bunun sonucunda çocukluk şiire töpülenen bir mit olarak kaldı benim için... Baharın ilk yağmurlarında kokusunu duyarım bu mitin. Ne çok derin bir nefeste ne de zayıf bir nefeste! Bir geçimsiz sınırdır. Böyle bir ço-

banlık şiirde...

M. D.: *Dosyanda bir hikâye var ve bu hikâye imgelerle vurucu dizelerle okurun zihin dünyasında geriye atılıyor. Yani okurun, olay örgüsünü takibini üst üste yığıldığı kavramlarla engelliyorsun. Bu tavrın şiir ve hikâye arasındaki ayrıma mı işaret ediyor? Örneğin aşağıdaki alıntıda bence toprak, kök, istif, gökyüzü, yağmur, dil karışmış, yığılmış.*

"...toprağın yakınından yazıyorum bunları

toprağın bir gökyüzü istifidir yağmurunda

ben ki kök attım içime kustum kaldım şiirin kıvrık diline..."

B. K.: Bu hikâyenin başlangıcını bir önceki soruda cevapladım. Hikâye kendi hayatım da olsa bunu olduğu gibi şiire taşıyamam. Gerçeği bir pus tabakasından süzerek dizeye taşımak, onu imgeye dönüştürmektir şairin görevi. Bu noktada açık söylemek gerekirse benim de hazırladığım söyleşilerde hatasına düştüğüm şu sorunun gelmesinden korkuyordum: "Sizi en çok etkileyen şair kim oldu?" Artık şiirin bir "iz" sürücülük olmadığını daha iyi anladım diyebilirim. Şiir, edebiyat tarihinden devşirdiğin tüm artıların mükemmeli yaratmayı denemek - dikkatini çekerim denemek diyorum- için birleştirilmesidir. Akışkandır ve bulunduğu kabın şeklini alır şiir. Şairine, toprağına benzer. Bu benzerlik olduğu gibi verilmemelidir. Verilirse dediğin gibi öyküye meyillenir.

Bir de hep bahsettiğim "çocukluk miti" ... Anılarımın en derinindeki olay örgülerinin rüyalarla karışması, çocukluğun büyü korkuları, gerçek ile hayal arasındaki çizgiyi görünmez kılıyor bende. Bir tarafıyla büyü-dedemin diktiği köyün ilk elma ağaçları, tütün radyosunun gece kuşağı, vadiden başını uzatan dev kavak ağaçlarının akşam kızılığındaki tatlı gıcirtısı, göğese desen çizen ve artık var olmayan dev serçe sürüleri- diğer yanda korkuların do-

yumsuz yanı...- rüyalar, derin karanlık, çocuk sonsuzluğuna sınır çizen ölüm, esraren-gizlikler-

**"...bir tütün radyosunun gece kuşağında
sürüsüne türkü sıkın çobandım
uyandığında
ayla tattım yalnızlığın apış arasını..."**

Sorunun sonundaki "yığılma" sözüne gelecek olursak: Tatmin edilmeyen dürtüler sürekli zihni meşgul eder. İçimin eksik kalan yanı bu yığılmanın birinci sebebidir. Şiirselliği bozduğunu fark ettiğimde o şiir de artık kendi omurgasını bulmuş oluyor maalesef... Şi-

irin kontrolsüzlüğü...

M. D.: Şiiri söyleşebildik mi?

B. K.: Elbette, yedi sekiz yıl önceki içtenliğimizle! Teşekkürle...

*Yalnız Şiir, Şeref Bilisel, Ayrıntı Yayınları, Kasım 2015, İstanbul

**Statü Endişesi, Alain de Botton (Çeviren: Ahu Sıla Bayer), Sel Yayıncılık, Şubat 2005, İstanbul, ***Analitik Psikoloji, Carl Gustav Jung (Çeviren: Ender Gürol), Payel Yayıncılık, Haziran 1997,

verda oral

sinemasız köyün kavalcısı

Gözyaşlarımla aşınmayan bir mineral değil ki,
Madenimde hiç tükenmeyen; cevher olsun aşk,

Işığınla; içime hayat veren bir kaynak değilsin ki,
Karanlık rezervlerde biten; elmas olsun aşk!

İlham dediğin, tandırda pişen ekmek değil ki,
İhtiyacımız olan bir fırın olsun,

Tüm cehennemiyile yanan bir orman var burada,
İhtiyacımız olan kavalcı olsun!

suya başarılı dalışları andıran

Delikanlının suya başarılı dalışlarını andıran
Elbiselerimi bulacaksınız bir gün
Rıhtımın en ucuna bırakılmış.
Bileceksiniz o zaman neden soyunduğumu
Son yüzüş için.
Annem gelecek kıcıma bir şaplak vurmaya
Mevsimsiz bir yıkanma adına.
Mareşale sormayınız
Ya da zabıtaya
Meydandan sıradanlığın içine mi
Yoksa çamlardan dosdoğru aşağıya mı düştüğümü
Aramayınız tuzlu sular da
Hayatın denizinde kimin kayb olduğunu,
Tersine dip akıntısının yüzeydeki çığıltısında,
Dağdaki atkestanenin tebessümünde
Sonbahar dağıldığında,
Yosunun ağır kokusunda
İslanmış kumsalın renkli çakıl taşlarında,
Kim içinde mısramı tekrarlıyor.
Kırsalın küçük duvarları arasında olacağım
Taşlarının arasında çimenlerin yeşerdiği
Tohumlardan sizi yürüteceğim
Ve kim içinden geçiriyorsa başlangıç bir pusuladır
Ve kayık
Esneyen bir ağız.

an

Hayat yürüyüşü
Denize açılan bir caddedir
Durgunluklarla ve fırtınalarla örülü
İştahı kabarmış.

Acıyı bir kelebeğin
Kanatlarına bırakıyoruz
Ve günün uzun
Bekleyişine

Yine de sıklıkla anlaşılıyor,
Sözcük ışık saçıyor,
Sense mutlusun
Eğer suyun içinden geçen rüzgâr
Bir şarkının ezgisini fısıldıyorsa

Saat geç olunca
Avlunun kapısını kapatacağız
Geçen zamanı yansıtmak adına,
İlkbahardan kalma bir umutla
İçinde herkesin kendi kertenkelesini gördüğü
Evin kapısında.

İtalyanca aslından çeviren ve hazırlayan Erkut Tokman)

CAZKEDİSİ

çevirişir

manrico murzi

Limandan Limana

Vücutum bir korsan gemisidir.
Hangi ormandan kesilmişti tahtası,
Hangi gökyüzünden uyanmış
İçinde dolaşan nefesi;
Hangi dağındır tahta fıçı
Hangi bağındır şarap ki içine boş vermişlik
Katılmış. Gerçek dağılan su gibidir,
Ve bir evdir avlusu olmayan dünya
Dalgayı uyandıran horozun
Ötüşünü bile bilmez

Arzuyu sürüklüyorum limandan limana.
Bir varışı değil yolculuğu satın alan.
Akıcı bir gizemi
Yalnızca bir yudum içmemiz için
Azıcık eğin bir kadehtir gök kubbe.
Gündüzleri ateşten bir çakıl taşı
Vardır bana ışık veren,
Geceleri koca berduş bir yüz
Bana hatırlatıyor aydınlıkta
Nasıl yaşadığımı borçlu

Rakamların ve işaretlerin
Olmadığı bir zamandan.
Vızıltısı duyulmayan topaç
Bir dünyadan.
Yıldızlar yalnız çünkü uzaklıkları
Onları seveni yakamazlar.
Ve kalbin üstünde
Bir mimozanın tozu
Bile ağırlaşır.

*Bana bu seçkinin adını öneren ve aynı adlı şiirin daha sonra doğmasına sebep olan
ElioFilippoAccrocca'ya.*

Manrico Murzi, dünyayı dolaşan İtalyan şair, Elba'nın Marciana Marina kasabasında, 1930 yılında doğdu. Roma'daki Sapienza Üniversitesindeki iki yıllık Hukuk eğitimini takiben, aynı üniversitede G. Ungaretti'nin asistanı olarak çalışmaya başladı ve sekiz yıl Ungaretti'nin asistanlığını yaptı. 1956 yılında verdiği "Günümüz Edebiyatındaki Koruk" konulu tezle, Edebiyat ve Felsefe diploması aldı. 1954 yılında şair Giulio-Caprilli ile ILMirteo isimli edebiyat dergisini yayımlamaya başladı. 1956 yılında hümanist bir sanat anlayışına sahip ressam-heykeltıraş-seramik sanatçısı New York'lu, IvyPelish ile evlendi. Sonraları Akademi'deki öğretmenliğini bırakarak denizleri ve çölleri dolaştı. Özellikle Akdeniz'in, antik ve klasik uygarlıklarına doğru yelken açtı. Bu zaman zarfında Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Uzakdoğu'nun diğer bölgelerini de ziyaret etti. Seyahatleri sırasında pek çok önemli yazar, sanatçı, politikacı ve şairle tanıştı; dostluklar kurdu. Bunlar arasında Marguerite Yourcenar, Necip Mahfuz, Ernest Hemingway, T.S. Eliot, Ezra Pound, Soljenitsin, Ritsos, Orson Welles vb. sayılabilir. Bir gazeteci de olan Murzi, çeşitli gazete ve dergilere yazıyor. Aynı zamanda makale, hikâye ve tiyatro yazandır. Yakınlarda Le sette vocidi Elena (Elena'nın yedi sesi) ve Modigliani üzerine yazdığı "Jeanne e Dedò"nun (Jeanne ve Dedò) Delilah Gutman tarafından opera ve müzik uyarlamaları yapılmıştır. Padova'nın Rebellato Yayinevi 1964 yılında "il cielo e caduto" (Gökyüzü düştü) adlı şiir kitabını yayımlamıştır. "Formenell' Aria" (Havadaki şekiller) (Raffello Brignetti'nin önsözüyle), şiirsel romanı "Si va-simboli" (Sembollere yazgılı, 1979), bazı önemli eserleridir. 1996 yılında Biblioteca Cominiana, 1980-95 arası toplu şiirlerini "Di porto in porto" (Limandan Limana) adıyla yayımladı (ElioFilippo'nun önsözüyle). Basılacak olan yeni şiir kitabı "Le moschediHomore" (Homeros'un sinekleri), Türk Defteri denen bir kısım içerecektir. 2014 yılında Mimesis Yayınları tarafından Paolo Bianchi ile dini ve felsefi diyalogları içeren ve "Thomas'ın incili üzerine mektuplar" kitabı ve 2007 yılında 3135 yıllık İtalya'nın sanatını ve tarihini anlatan kitabı Italia Rontonda (Yuvarlak İtalya) yayımlanmıştır. Ayrıca geçen yıl yayımlanan Napolyon üzerine bir kitap yazmıştır (Tavola Napoleonica-2017). Marguerite Yourcenar; Necip Mahfuz gibi pek çok önemli yazarın kitaplarını kendi orijinal dillerinden çevirmiştir. Mısır'da Necip Mahfuz'un kitabını çevirdiği için (Il Rionedei Ragazzi-Avılad Haretina-) ölüm cezasına çarptırılmıştır, hâlâ Mısır'a girmesi bugün de yasaktır.

çeviri: erkut tokman

Şiir ve Şiir Kültürü Dergisi
Üç ayda bir yayımlanır
Yayın Süreli Yayın
ISSN 2149-2891
Ederi: 10 TL (KDV dahil)

Yıl: 3 Sayı: 15
Ekim-Kasım-Aralık 2018

Duvar Kitabevi Kırt. ve Müzik Ürünleri San. Tic. Ltd. Şti. adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Berkan Balpetek

Yayın Yönetmeni
Halim Yazıcı

Yayın Kurulu
Halim Yazıcı - Hülya Deniz Ünal -
Erkan Karakiraz

Tasarım-Uygulama
Bassaray Matbaası

Yazışma Adresi
cazkedisidergisi@gmail.com

Yönetim Yeri
853 Sk. No:13 P:10
Kemeraltı - Konak / İzmir
Tel: 0 (232) 484 88 68
duvarkitabevi@gmail.com

Sürdürüm Koşulları: Yıllık 30 TL.
Türkiye İş Bankası
3408-2212231
IBAN: Duvar Kitabevi
TR48 0006 4000 0013 4082 2122 31

Başka;
Bassaray Matbaası
Sanat Cad. No:1/5 Çamdibi-İzmir

Temsilciler
Ankara - Ali Hikmet Eren
Antalya - Nisa Leyla Gündüz
Ayvalık - Turgut Baygın
Bursa - Güney Özkılıç
Çanakkale - Tuğba Alaybeyoğlu Gürbüz
Diyarbakır - Sadık Ay
Eskişehir - Rahmi Emeç
Kayseri - Deniz Dengiz Şimşek
Konya - Petek Sinem Üstübal
Mersin - Ferhat İşlek
İstanbul - Zafer Muhlis Uslu
Marmaris - Raşit Öztürk
Bodrum - Mehmet Göllü, İmge Kitabevi
Mardin - Mahmut Aksoy

*Ürün gönderiminde e-posta adresinin belirtilmesi, bilgisayar ortamında, 12 punto ile yazılması; e-posta ile ya da yazışma adresine cd ile ulaştırılması; a4 kağıdı ile 3 sayfa aşmaması ve önceden başka bir yerde yayımlanmamış olması gerekmektedir.

* Dergide yayımlanan ürünlerden yazarı sorumludur.

Not: Dergimiz İzmir, Adana ve Mersin'de Kitapsan şubelerinden temin edilebilir.

Baskı Tarihi: 11 Temmuz 2018